

คู่มือ

การสอบสวน

(เน้นการจัดทำสำนวนการสอบสวน)

ตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540)

ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา

โดย

นายอิสรา รัตตศิริ

นิติกร 6 ระดับ 6

งานวินัยและนิติการ กองการเจ้าหน้าที่

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คำนำ

คู่มือ การสอบสวนเล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นก็โดยได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการ ดำเนินการทางวินัย โดยเฉพาะการจัดทำสำนวนการสอบสวน เพราะเมื่อได้พิจารณาถึงการ ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของผู้มีตำแหน่งนิติกร และรวมถึงบุคคลในตำแหน่งอื่นๆ ที่เข้ามา เกี่ยวข้องกับการสอบสวนในฐานะที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบสวน ด้วยแล้ว ทำให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวนี้ จะมีบทบาทหน้าที่อันสำคัญ ต่อการผดุงความยุติธรรม ทำนองเดียวกันกับ ผู้ที่ทำหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงาน ตำรวจ ทนายความ พนักงานอัยการ หรือแม้แต่ผู้พิพากษา แต่ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิด ความยุติธรรมในส่วนของการสอบสวนทางวินัยนั้น จักเห็นได้ว่า เป็นไปตามกระบวนการที่มี ลำดับขั้นตอนของความยุ่งยาก ต่อความเข้าใจมิใช่น้อยเลย ฉะนั้น ในฐานะที่ตนเองมีตำแหน่ง หน้าที่เป็นนิติกร ซึ่งมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้โดยตรง ได้เห็นถึง ความสำคัญ ต่อภาระงานทางด้านการสอบสวนทางวินัยนี้ และคิดว่าจะต้องมีส่วนช่วยเกี่ยวกับการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบสวนทางวินัย ด้วยการเขียนคู่มือเล่ม นี้ขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เสมือนหนึ่งเป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการสอบสวนทางวินัย สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางด้านนี้ให้เกิดความถูกต้อง สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้นด้วย

คู่มือนี้ ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นโดยยึดหลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวน พิจารณา มาเป็นหลักสำคัญส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็ได้อาศัยจากประสบการณ์การทำงานใน ตำแหน่งนิติกรด้วย ซึ่งคิดว่าน่าจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ และความเข้าใจได้เป็นอย่างดี และหากว่าผู้อ่านจักได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในหน้าที่ จนทำให้ภาระงานได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแล้ว ก็จะนับว่าคู่มือนี้มีประโยชน์บ้างตามสมควร และ ส่งผลให้คู่มือเล่มนี้มีความดีเกิดขึ้นเช่นกัน ในฐานะผู้เขียน ก็จักขออุทิศบุญกุศลในผลแห่งความ ดีที่เกิดขึ้นนี้ ให้กับบิดา และมารดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณสูงสุดของข้าพเจ้าด้วย และสำหรับผู้มี ส่วนช่วยเหลือทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับชั้นใด รวมตลอดถึง เพื่อนร่วมงาน ทั้งหมดนั้น ข้าพเจ้าจะระลึกและถือเป็นบุญคุณ โดยสมควรกล่าวคำขอบพระคุณมาไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย แต่ถ้าหากจะมีมีความผิดพลาดใดๆ เกิดขึ้น แม้แต่เพียงเล็กน้อย ข้าพเจ้าก็ จักขออภัยมาด้วย และขอน้อมรับความผิดพลาดนั้นๆ ไว้แต่เพียงผู้เดียว

(นายอิศรา รัตตศิริ)

ผู้เขียน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ภาค 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาของการสอบสวน	1
1.1.1 สำหรับกรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง	1
1.1.2 สำหรับกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	2
1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการสอบสวน	2
1.2.1 ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	2
1.2.2 คณะกรรมการสอบสวน	3
1.2.3 หน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน	4
ภาค 2 การจัดทำสำนวนการสอบสวนกับความสำคัญของการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดทำสำนวนการสอบสวน	5
2.1 การเตรียมการก่อนและขณะสอบสวนทางวินัย	5
2.1.1 การเตรียมการก่อนสอบสวนทางวินัย	6
2.1.2 การเตรียมการขณะสอบสวนทางวินัย	7
2.2 แบบพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในการจัดทำสำนวนการสอบสวนทางวินัย	8
2.2.1 แบบพิมพ์คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.1)	8
2.2.2 แบบพิมพ์บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาตามข้อ 14 (แบบ สว.2)	11
2.2.3 แบบพิมพ์บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ 15 (แบบ สว.3)	14
2.2.4 แบบพิมพ์บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (แบบ สว.4)	17
2.2.5 แบบพิมพ์บันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหาและฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา (แบบ สว.5)	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.6 แบบพิมพ์รายงานการสอบสวน (แบบ สว.6)	23
2.2.7 แบบพิมพ์บันทึกการดำเนินการสอบสวน	28
ภาค 3 การรวบรวมพยานหลักฐาน	30
3.1 ความมุ่งหมาย	30
3.2 พยานหลักฐานในการสอบสวน	30
3.2.1 พยานบุคคล	30
3.2.2 พยานเอกสาร	32
3.2.3 พยานวัตถุ	32
ภาค 4 ส่วนของการสอบสวน	33
4.1 ส่วนของการสอบสวน คืออะไร	33
4.2 ความเห็นแย้ง	35
4.3 สารบาญ	36
4.4 การจัดเรียงเอกสารในส่วนของการสอบสวน	39
ภาค 5 ผนวกต่างๆ	41
5.1 แผนผังกระบวนการดำเนินการทางวินัย (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535)	42
5.2 แผนผังการดำเนินการสอบสวนทางวินัย (ตามกฎหมาย ก.พ.ฉบับที่ 18 พ.ศ. 2540 ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา)	43
5.3 แนวทางปฏิบัติตามหนังสือของทางราชการและข้อหาหรือที่สำคัญ	44
5.3.1 เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริต ในการสอบ	
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0401/ว 50 ลงวันที่ 12 เมษายน 2511	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 0709.2/701 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2535	47
5.3.2 เรื่อง การลงโทษข้าราชการซึ่งกระทำผิดวินัยกรณีเรียกเงินจากผู้สมัครสอบ	
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 1006/ว 15 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2516	48
5.3.3 เรื่อง บัตรสนเท่ห์	
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นว 148/2502 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2520	49
5.3.4 เรื่อง คณะกรรมการสอบสวน และคุณสมบัติของกรรมการสอบสวน	
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0611/ว 6 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2529	50
- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 0709.2/486 ลงวันที่ 15 กันยายน 2537	52
5.3.5 เรื่อง การให้ถ้อยคำในการสอบสวน	
- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 0612/ว 1 ลงวันที่ 24 มกราคม 2529	53
- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 0713/ว 14 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2533	54
5.3.6 เรื่อง หารื้อปัญหาสำนวนการสอบสวนทางวินัยเสียหาย	
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/ล 235 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2535	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3.7 เรื่อง แนวทางในการพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ	
- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร 0611/ว 2 ลงวันที่ 30 มกราคม 2528	56
5.3.8 เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง	
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ นว 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503	57
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536	58
5.3.9 เรื่อง การลงโทษข้าราชการกระทำความผิดวินัย กรณีลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศแล้วไม่เดินทางกลับมารับราชการภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ	
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ สร 0401/ว 50 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2510	60
5.3.10 เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำความผิดวินัย กรณี ทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ	
- หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 0905/ว 6 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2511	62
5.3.11 การลงโทษผู้ละทิ้งหน้าที่เวรรักษาสถานที่ราชการ	
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ นร 0201/ว 103 ลงวันที่ 4 มิถุนายน 2528	64
5.3.12 เรื่อง แนวทางลงโทษข้าราชการเล่นการพนันและเสพยา	
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนที่ นว 208/2496 ลงวันที่ 3 กันยายน 2496	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3.13 เรื่อง ข้าราชการและพนักงานขององค์การบริหารส่วนการลง แซร์	
- หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ นว 12/2498 ลงวันที่ 14 มกราคม 2498	67
5.3.14 เรื่อง การปราบปรามข้าราชการเล่นการพนันสลาภกินรวบ	
- หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ นว 280/2498 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2498	68
บรรณานุกรม	69

ภาค 1

บทนำ

.....

การสอบสวนทางวินัย ถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการได้มาซึ่งความยุติธรรม และถ้ามีคนทั่วไปถามเราว่า การสอบสวนทางวินัยคืออะไร เราก็จะตอบว่า การสอบสวนทางวินัย คือ การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลาย เพื่อที่จะให้ได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ หรือพิสูจน์เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาข้าราชการ หรือลูกจ้างประจำว่ากระทำความผิดวินัย ไม่ว่าจะร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม และพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยจริงหรือไม่ อย่างไร และถ้ากระทำความผิดวินัยแล้วควรจะได้รับโทษสถานใดด้วย

เมื่อได้มีการกล่าวถึงคำว่า การสอบสวนทางวินัยนี้ ผู้เขียนเห็นว่ายังมีอีกคำหนึ่งที่มีความหมายคล้ายๆ กัน คือ คำว่าการสืบสวน ซึ่งก็คิดว่าบางคน อาจจะเรียกหรือนำไปใช้หรือเข้าใจความหมาย ได้ไม่ถูกต้องนัก จึงควรที่จะทำความเข้าใจให้ถูกต้องไว้ด้วย โดยคำๆ นี้จะหมายถึง การเสาะแสวงหาข้อเท็จจริง และหลักฐาน เพื่อที่จะทราบถึงรายละเอียดแห่งกรณีที่เกิดขึ้น และสำหรับในทางวินัยแล้ว เราก็มักจะได้ยินคำๆ นี้ ควบคู่กับการหามูลแห่งการกระทำความผิด ก่อนที่จะมีการดำเนินการทางวินัย หรือการสอบสวน ต่อไป

1.1 ที่มาของการสอบสวน

ตามที่ทราบแล้วว่า คำว่าการสอบสวนทางวินัย เป็นกระบวนการในการทำให้ได้มาซึ่งความยุติธรรม โดยที่กระบวนการนี้ได้ถูกกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ซึ่งจำเป็นต้องมีการสอบสวนทางวินัยที่อาจจะเป็นพิธีการ หรือไม่เป็นพิธีการก็ได้ ทั้งนี้ เพราะการที่จะต้องดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างไมร้ายแรง หรืออย่างร้ายแรงนั้น จะต้องปรากฏว่าข้าราชการหรือลูกจ้างประจำคนนั้นๆ มีมูลที่ควรถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ซึ่งก็จะทำให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย จักต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน นั้นเอง

1.1.1 สำหรับกรณีความผิดวินัยอย่างไมร้ายแรง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 102 วรรค 2 และตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537

ข้อ 50 วรรค 2 ไม่ได้กำหนดแบบพิธีการ ในการดำเนินการว่าจะต้องทำอะไร โดยเพียงแต่ระบุไว้ว่าให้ดำเนินการตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการโดยทั่วไป ก็จะต้องมีการพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า กรณีที่เกิดขึ้นมีมูลที่ควรกล่าวหาหรือไม่ และถ้าเห็นว่ามีมูล จึงควรตั้งเรื่องกล่าวหาและรวบรวมหลักฐานตามควรแต่กรณี เพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหา ได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การสอบสวนในหัวข้อนี้ จะดำเนินการในรูปแบบใดก็ได้ ไม่มีกฎเกณฑ์บังคับไว้

1.1.2 สำหรับกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ในมาตรา 102 วรรค 2 และ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537 ในข้อ 50 วรรค 2 กำหนดให้ต้องเป็นแบบพิธีการ โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
- 2) สอบสวนโดยต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีอยู่ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุพยานก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง และนำสืบแก้ข้อกล่าวหา
- 3) อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้เป็นอำนาจของผู้มีอำนาจ สั่งบรรจุ เป็นผู้สั่งแต่งตั้ง
- 4) หลักเกณฑ์และวิธีการ เกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาเพื่อให้ได้ความจริง และความยุติธรรม ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การสอบสวน ในหัวข้อนี้จะต้องดำเนินการในรูปของ คณะกรรมการสอบสวนเท่านั้น และจากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ผู้อ่านคงจะเริ่มมีความเข้าใจกับการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนขึ้นบ้างซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงานด้านการสอบสวนทางวินัย ในอันที่จะได้รับทราบ และเข้าใจถึงรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ต่อไปได้เป็นอย่างดี

1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการสอบสวน

1.2.1 ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

จากหัวข้อข้างต้น (ในข้อ 1.1.2) จะทำให้เห็นได้ว่า ถ้าเป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็จะต้องสอบสวน โดยคณะกรรมการสอบสวน และผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้น จะได้แก่

**กรณีของข้าราชการ (ตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535) ได้แก่**

- 1) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว คือ
  - 1.1) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด .
  - 1.2) ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา
  - 1.3) อธิบดีผู้บังคับบัญชา
  - 1.4) อธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี
  - 1.5) ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชา
- 2) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

**กรณีของลูกจ้างประจำ (ตามข้อ 50 วรรค 2 ของระเบียบ
กระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537) ได้แก่** ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ
ตามข้อ 13 ของระเบียบฯ ดังกล่าว คือ ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า
ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

จากข้อ 1.2.1 นี้ จะเห็นได้ว่าผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยนั้น ได้แก่ อธิการบดี โดยการเทียบตำแหน่งจากอธิบดี
ตามพระราชบัญญัติฯ ที่กล่าวถึง ประกอบกับเป็นไปตามความใน ข้อ 10 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2507 และสำหรับผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนลูกจ้างประจำในมหาวิทยาลัย นั้น จะได้แก่ อธิการบดี โดยการเทียบ
ตำแหน่งจากอธิบดี ซึ่งก็เป็นไปตามระเบียบ ฯ ที่กล่าวถึง เช่นเดียวกัน

1.2.2 คณะกรรมการสอบสวน

กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา เป็นกฎ
ที่กำหนดไว้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการของการสอบสวน สำหรับข้าราชการพลเรือน และ
ในทางปฏิบัติ ก็รวมถึงลูกจ้างประจำด้วย เนื่องจาก เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537 ซึ่งได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการ
สอบสวนพิจารณา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 มา
ใช้โดยอนุโลม ซึ่งก็ได้แก่ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา
นั่นเอง

โดยในข้อ 3 ของกฎ ก.พ.ฉบับที่ 18 ได้กล่าวถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนว่า คณะกรรมการสอบสวนจะต้องประกอบด้วย ผู้ที่มีคุณสมบัติและจำนวน ดังนี้

- 1) ทุกคนต้องเป็นข้าราชการประจำ
- 2) ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน
- 3) ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่ง ระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา
- 4) กรรมการ 1 คน ต้องเป็นเลขานุการ
- 5) ผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งเป็นข้าราชการประจำ จะให้มีก็ได้ (ถ้ามีความจำเป็น)
- 6) กรรมการต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกรหรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย อย่างน้อย 1 คน

1.2.3 หน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

หน้าที่ที่เป็นหลักโดยทั่วไปของกรรมการสอบสวน ก็คือ การทำหน้าที่สอบสวน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้มีการกำหนดไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ซึ่งสามารถที่จะสรุปเป็นข้อสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

- 1) ประชุมหรือสอบสวนในรูปขององค์ประชุม (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 6 7 และ 12)
- 2) ช่วยกันค้นหาความจริง ในเรื่องที่กล่าวหาและดูแลให้เกิดความยุติธรรม ตลอดกระบวนการสอบสวน รวมทั้งรวบรวมประวัติ และความประพฤติ ของผู้ถูกกล่าวหา ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่จำเป็น (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 11)
- 3) จัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ทุกครั้ง (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 11)
- 4) ห้ามมิให้บุคคลอื่นใด ร่วมทำการสอบสวนด้วย (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 11)
- 5) รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 12)
- 6) ประชุมพิจารณาลงมติ หลังการรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 30)
- 7) ทำรายงานการสอบสวน โดยนำเสนอในรูปของสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 31)

*****

ภาค 2

การจัดทำสำนวนการสอบสวนกับความสำคัญของการเตรียม ความพร้อมสำหรับการจัดทำสำนวนการสอบสวน

.....

เราได้ทราบกันมาแล้วจากภาคแรกว่า คณะกรรมการสอบสวน จะต้องทำหน้าที่อันสำคัญ ประการหนึ่ง คือ การทำรายงานการสอบสวน โดยนำเสนอในรูปของสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญต่อผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งในทางปฏิบัติ ก็เป็นที่ทราบกันดีว่า ผู้ที่มีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบจัดทำสำนวนการสอบสวนนั้น ได้แก่ กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสอบสวน นั้นเอง และในฐานะที่ผู้เขียน ทำงานในตำแหน่งนิติกร ส่วนใหญ่ ก็มักจะได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการและเลขานุการ ในคณะกรรมการสอบสวนด้วย ทำให้ย่อมทราบดีว่าหน้าที่ของกรรมการและเลขานุการนั้น เป็นหน้าที่ที่จะต้องมีความรับผิดชอบอย่างมาก โดยที่มีสิ่งที่จะต้องกระทำ หลายสิ่งหลายอย่าง และสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการทำหน้าที่ที่มักเป็นปัญหา และนับว่ามีความยุ่งยากที่สุด ก็คือ การจัดทำสำนวนการสอบสวนหรือการเขียนรายงานการสอบสวน

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำสำนวนการสอบสวนนั้น สาเหตุใหญ่ๆ ก็อาจมาจาก ความไม่เข้าใจถึงขั้นตอนอันเป็นกระบวนการของการสอบสวน ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา และสาเหตุรองลงมา ก็อาจจะมาจากการขาดประสบการณ์ เพราะมิได้เป็นงานหลัก หรืองานประจำในหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้มีตำแหน่งหน้าที่เป็นนิติกรก็เป็นได้ แต่ไม่ว่าสาเหตุจะเป็นเช่นใด เมื่อต้องอยู่ในฐานะเป็นคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ก็จำเป็นอยู่ดีที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ตามบทบาทนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี สอดตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กล่าวมานี้

และในภาคนี้ ผู้เขียนเห็นว่าสาเหตุของปัญหาที่กล่าวถึงดังกล่าว เป็นเรื่องที่แก้ไขได้ไม่ยากนัก โดยผู้เขียนเห็นว่า วิธีที่จะนำมาใช้แก้ไข ได้แก่ การเตรียมความพร้อมให้เกิดขึ้นต่อผู้มีหน้าที่สอบสวน หรือ ผู้ที่ได้รับบทบาทให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้นเอง

2.1 การเตรียมการก่อนและขณะสอบสวนทางวินัย

ก่อนอื่นผู้เขียนต้องขอทำความเข้าใจกับผู้อ่านก่อนว่า การเตรียมการก่อนและขณะสอบสวนทางวินัยนั้น หมายความว่าอย่างไร เพื่อที่จะได้ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และไม่สับสน และนอกจากนี้ การเตรียมการดังกล่าวจะยังเป็นวิธีที่ผู้อ่านสามารถนำไปใช้เป็นแนว

ทาง หรือนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างเป็นผลด้วย ไม่ว่าผู้อ่านบางคน จะยังไม่เคยทำหน้าที่เป็นกรรมการสอบสวน หรือเคยเป็นกรรมการสอบสวนมาบ้างแล้ว ก็ตาม

สำหรับผู้อ่านที่เคยสอบสวนมาบ้างแล้ว ย่อมจะทราบดีว่า การสอบสวนทางวินัย ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา นั้น มีความยุ่งยากของ ขั้นตอนการสอบสวนบ้าง เพราะต้องดำเนินการสอบสวนตามขั้นตอนของกฎหมายนี้ โดยต้องดูแล ระมัดระวังให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรม และรวดเร็วด้วย รวมทั้ง ในการรวบรวม พยานหลักฐานต่างๆไม่ว่าจะเป็นบุคคล เอกสาร และหรือวัตถุใดๆ ก็ตามนั้น บางครั้ง ก็ จะพบว่า มีจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐาน และมีผลให้ต้องใช้เวลาใน การสอบสวนนานมากตามไปด้วย โดยที่บางเรื่องอาจใช้เวลาถึง 2-3 เดือน เป็นอย่างน้อย และบางเรื่องก็อาจจะใช้เวลาถึง 7-8 เดือน ก็เป็นไปได้

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การเตรียมความพร้อมๆ จะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่ง ผู้เขียนอยากที่จะให้ผู้ที่มีหน้าที่สอบสวนทุกๆ คน ในคณะกรรมการสอบสวนแต่ละชุด ได้ ช่วยกันเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมอย่างเต็มที่ อาทิเช่น ช่วยกันจดจำ และช่วยกันค้นหา ในพยานหลักฐานต่างๆ รวมถึงการช่วยกันดูแลรักษาพยานหลักฐานนี้ไม่ให้สูญหายด้วย โดยที่ ต้องขอให้กรรมการสอบสวนในคณะกรรมการสอบสวนทุกๆ ชุด มีความตระหนักในหน้าที่อัน สำคัญของตนอย่างดีที่สุด แม้ว่าในความเป็นจริงดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำ ส่วนการสอบสวน จะตกเป็นความรับผิดชอบของกรรมการและเลขานุการ ก็ตาม ฉะนั้น เพื่อให้เห็นประโยชน์เกี่ยวกับ การจัดทำส่วนการสอบสวน กับการเตรียมความพร้อม อย่าง ชัดเจนนั้น ผู้เขียน จะขอแบ่งการเตรียมความพร้อมๆ นี้ ออกเป็น 2 ระยะ คือ

1) การเตรียมการก่อนการสอบสวนทางวินัย ซึ่งหมายถึง การเตรียมการตั้งแต่วันที่กรรมการสอบสวนได้รับแจ้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ไปจนถึง วันแรกของการที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวน และ

2) การเตรียมการขณะสอบสวนทางวินัย ซึ่งหมายถึง การเตรียมการตั้งแต่วันแรกของการที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวน ไปจนถึง วันที่มีการเสนอส่วนการสอบสวน ต่อผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

2.1.1 การเตรียมการก่อนสอบสวนทางวินัย มีข้อพึงปฏิบัติที่ผู้เขียนคิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

1) แสวงหาความรู้ด้วยการให้ความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับข้อวินัย รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะสิ่งสำคัญ คือ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาด้วย

2) วางแผนการทำงาน ตามหน้าที่ ในระหว่างกรรมการสอบสวนด้วยกัน เพื่อให้มีการประสานงานในการทำหน้าที่ที่ดีต่อกัน รวมถึงการทำความเข้าใจในหน้าที่ของแต่ละคน ตลอดจนมีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ไว้ด้วย

3) สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการและเลขานุการ นั้น จะต้องมีความรู้ในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆ ไว้ให้พร้อม เนื่องจากในการสอบสวนทางวินัยจะต้องใช้เอกสารที่เป็นแบบพิมพ์ตามที่ราชการกำหนดเท่านั้น ซึ่งทั้งนี้จำนวนเอกสารจะมากหรือน้อยอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานต่างๆ ของเรื่องที่ต้องสอบสวนว่า มีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมาก หรือไม่

2.1.2 การเตรียมการขณะสอบสวนทางวินัย มีข้อพึงปฏิบัติที่ผู้เขียนคิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

- 1) แสวงหาความรู้ ทั้งนี้เป็นไปตามที่กล่าวไว้ข้อ 1 ของข้อ 2.1.1 แล้ว
- 2) ต้องระมัดระวังในการรักษาความลับ โดยมีให้เรื่องที่สอบสวนถูกเปิดเผยออกไปด้วย แม้แต่สิ่งเล็กน้อย เพราะภาระหน้าที่ของการสอบสวนทางวินัยนี้เป็นเรื่องราชการที่กำหนดเป็นชั้นความลับ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับประโยชน์ได้เสียของราชการและหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการสอบสวน นอกจากนี้การได้มาซึ่งพยานหลักฐานต่างๆ กรรมการสอบสวนทุกคนจะต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นแก่พยานบุคคลทุกคนในเรื่องของความปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ อันเนื่องมาจากการให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ของตน ด้วย
- 3) มีการวางตัวหรือมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม โดยการแสดงออกอย่างเป็นมิตร ต่อกรรมการสอบสวนด้วยกัน หรือต่อผู้ที่คณะกรรมการสอบสวนเชิญมา เพื่อให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากบุคคลต่างๆ นี้
- 4) มีศิลป์ในการสนทนา โดยการใช้ศิลปะในการพูด การฟัง การถาม และการตอบคำถาม เมื่อต้องมีการซักถามผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานบุคคล เพื่อที่จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่มีการกล่าวหามากที่สุด
- 5) ต้องมีความมั่นคงในอารมณ์ของตนด้วย เนื่องจากในการทำหน้าที่ขณะสอบสวนนี้ จะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ที่มีทั้งความกลัวว่าตัวเองอาจมีความผิด หรืออาจจะถูกลงโทษ หรืออาจจะมีความเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิด หรือมีส่วนกระทำความผิดด้วยหรือไม่อย่างไรหรือแม้แต่บุคคลที่ถูกเชิญมาบางคนอาจใช้อารมณ์ต่อคณะกรรมการสอบสวนได้ เพราะฉะนั้น ผู้เป็นกรรมการสอบสวนจึงต้องมีความอดทนในอารมณ์ที่ได้รับนี้ด้วย

2.2 แบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดทำสำนวนการสอบสวนทางวินัย

ในการสอบสวนทางวินัย ตามหลักเกณฑ์ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ที่มีบังคับใช้อยู่นี้ ผู้ที่เป็นคณะกรรมการสอบสวนจะต้องทำความเข้าใจถึงแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่ กฎ ก.พ. นี้กำหนดให้ต้องนำมาใช้และปฏิบัติตามด้วย ดังนี้

2.2.1 แบบพิมพ์คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.1)

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ใช้แบบที่เรียกว่า แบบ สว.1 ซึ่งจะมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ การกำหนดให้ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกสอบสวน) พร้อมด้วยเรื่องที่กล่าวหา ชื่อ และตำแหน่ง ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบสวน และผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี) ทั้งนี้เป็นไปตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 4 (ดูตัวอย่างประกอบ)

แบบ สว.1

ครุฑ

คำสั่ง...(ชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)...
 ที่...../.....(เลขปีพุทธศักราชที่ออกคำสั่ง)
 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

.....

ด้วย.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ข้าราชการพลเรือน.....(ประเภท).....
 ตำแหน่ง.....ระดับ.....สังกัด.....
 มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง/หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่
 ราชการ/บกพร่องในหน้าที่ราชการ/ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการใน
 เรื่อง.....(เรื่องที่กล่าวหา ถ้ากล่าวหาหลายเรื่องให้ระบุทุกเรื่อง).....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 102 / มาตรา 115 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหา
 ในเรื่องดังกล่าว ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

.....(ชื่อและตำแหน่ง).....เป็นประธานกรรมการ

.....(ชื่อและตำแหน่ง).....เป็นกรรมการ

ฯลฯ

ฯลฯ

.....(ชื่อและตำแหน่ง).....เป็นกรรมการและเลขานุการ

.....(ชื่อและตำแหน่ง).....เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวน ดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามหลักเกณฑ์
 และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.พ. ฉบับที่..... (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
 ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ให้แล้วเสร็จโดยเร็วแล้ว
 เสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

อนึ่ง ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณี มีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความ
 ผิดวินัยอย่างร้ายแรง / หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ / บกพร่องใน
 หน้าที่ราชการ / ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ในเรื่องอื่นนอกจากที่
 ระบุไว้ในคำสั่งนี้ หรือกรณีที่การสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการพลเรือนผู้อื่น และ
 คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า ข้าราชการพลเรือนผู้นั้นมีส่วนร่วม
 กระทำการในเรื่องที่ สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานมาโดยเร็ว

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ..... (ลายมือชื่อ).....ผู้สั่ง
 (.....)
 ..... (ตำแหน่ง).....

หมายเหตุ

1. การระบุชื่อและตำแหน่งของประธานกรรมการ กรรมการ กรรมการและเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี) ให้ระบุทั้งชื่อตัว ชื่อสกุล ตำแหน่งในทางบริหาร และตำแหน่งในสายงาน ตลอดจนระดับ ตำแหน่ง (ถ้ามี)
2. การระบุชื่อ และตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ให้ระบุทั้งชื่อตัว ชื่อสกุล ตำแหน่งในทางบริหารและตำแหน่งในสายงาน ตลอดจนระดับ ตำแหน่ง (ถ้ามี)
3. ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการก็ได้
4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

2.2.2 แบบพิมพ์บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา ตามข้อ 14

(แบบ สว.2)

เมื่อผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกสอบสวน) ได้ทราบ โดยจัดทำเป็นบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาตามข้อ 14 ด้วยการ ใช้แบบพิมพ์ที่เรียกว่าแบบ สว.2 ซึ่งจะมีรายละเอียดที่สำคัญคือกำหนดให้มีการอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด และอย่างไร รวมทั้งต้องแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนจนอ้างพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 15 (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 14) ดูตัวอย่างประกอบ

แบบ สว. 2

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา ตามข้อ 14

เรื่อง การสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง/หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ/บกพร่อง
ในหน้าที่ราชการ /ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

*****

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง.....(ชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง).....
ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ.....ได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบดังนี้
.....(อธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหา
ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร).....

ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวน ได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วว่า ในการสอบสวนนี้ ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนจรรยาพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ
(.....)

๒๓๒

ଏତଦ୍ୱୟ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ข้าพเจ้า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบข้อกล่าวหาและได้รับ
บันทึกนี้ 1 ฉบับไว้แล้ว เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

- หมายเหตุ**
1. ในกรณีที่เรียกผู้ถูกกล่าวหามาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวน ทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึก ทั้งนี้ให้ทำบันทึกตามแบบ สว. 2 นี้เป็น 2 ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา 1 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับและให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย
  2. ในกรณีที่ส่งบันทึกตามแบบ สว. 2 ทางไปรษณีย์ลงทะเลเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ให้กรรมการสอบสวนลงลายมือชื่อในบันทึกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้ทำบันทึกตาม แบบ สว. 2 เป็น 3 ฉบับ เก็บไว้ ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับและให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบ ส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ
  3. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้อัยการรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า การกระทำตามที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวเป็นความผิดวินัยกรณีใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา 115 อย่างไร หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตามที่ได้รับสารภาพ ให้บันทึกอัยการรับสารภาพรวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย
  4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

2.2.3 แบบพิมพ์บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุป

พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ 15 (แบบ สว.3)

หลังจากที่คณะกรรมการสอบสวน ได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามข้อ 14 ให้ผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกสอบสวน) ทราบ และต่อมาก็ได้สอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่มีทั้งหมดแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องประชุมพิจารณาว่าพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไรและ เป็นความผิดวินัย กรณีใด ตามมาตราใด แล้วเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจัดทำเป็นบันทึกการแจ้ง และรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ 15 ด้วยการ ใช้แบบพิมพ์ที่เรียกว่า แบบ สว.3 ซึ่งจะมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ กำหนดให้มีการอธิบายข้อกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามพยานหลักฐานว่าเป็นความผิด กรณีใด ตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหาด้วยว่า พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา มีอะไรบ้าง โดยระบุวัน เวลา และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหาไว้ด้วย ส่วนพยานบุคคลจะระบุชื่อ หรือไม่ระบุชื่อพยาน ก็ได้ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 15) ดูตัวอย่างประกอบ

แบบ สว. 3

**บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน
ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ 15**

เรื่อง การสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง / หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ / บกพร่อง
ในหน้าที่ราชการ/ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามที่คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง.....(ชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง).....
ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....
พ.ศ.....ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามบันทึก
การแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาตามข้อ 14 ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....นั้น
บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวน ได้รวบรวมพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องข้อ
ข้อกล่าวหาเสร็จแล้ว จึงแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้
ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ดังนี้

1. ข้อกล่าวหา

.....(ข้อกล่าวหาซึ่งปรากฏตามพยานหลักฐานว่ากระทำความผิดเป็น
ความผิดวินัยตามมาตราใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ
บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา
115
อย่างไร).....

.....

2. สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

.....(สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบโดย
ระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา).....

.....

.....

.....

.....

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ข้าพเจ้า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบข้อกล่าวหา
และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และได้รับบันทึกนี้ 1 ฉบับไว้แล้ว เมื่อ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

- หมายเหตุ**
1. การประชุมเพื่อพิจารณาข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ 15 ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่า สามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดและให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึกนี้
  2. ในกรณีที่เรียกผู้ถูกกล่าวหา มา เพื่อแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ทราบ ให้ทำบันทึกตามแบบ สว.3 นี้ เป็น 2 ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา 1 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย
  3. ในกรณีที่ส่งบันทึกตาม แบบ สว.3 ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ให้ทำบันทึกตามแบบ สว.3 นี้เป็น 3 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหา 2 ฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหา เก็บไว้ 1 ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบ ส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ
  4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

2.2.4 แบบพิมพ์บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (แบบ สว.4)

การบันทึกการสอบปากคำของบุคคล โดยเฉพาะที่เป็นผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกสอบสวน) นั้น จะต้องจัดทำตามแบบบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา ด้วยการใช้แบบพิมพ์ที่เรียกว่า แบบ สว.4 ซึ่งจะมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ ถ้อยคำที่ให้การต่อคณะกรรมการสอบสวน ตามที่ได้รับทราบและเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีการกล่าวหา โดยความสมัครใจของตนเองทั้งสิ้น เพราะในตอนท้ายของแบบบันทึกนี้ มีข้อความที่ผู้ให้ถ้อยคำให้คำรับรองไว้ ด้วยว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญาหรือกระทำการใดเพื่อจูงใจให้ผู้ให้ถ้อยคำให้ถ้อยคำอย่างใดๆ และผู้ให้ถ้อยคำได้ฟังบันทึกถ้อยคำที่คณะกรรมการสอบสวนอ่านให้ฟัง หรือได้อ่านบันทึกถ้อยคำด้วยตนเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้องแล้ว (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 21) ดูตัวอย่างประกอบ

แบบ สว. 4

บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง/หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ/บกพร่อง
ในหน้าที่ราชการ/ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

.....

สอบสวนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
ศาสนา.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....

ข้าพเจ้าได้ทราบแล้วว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ถูกกล่าวหาในเรื่อง.....
(เรื่องที่กล่าวหา).....ตามคำสั่ง.....(ชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง).....ที่...../
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
และข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวน มิได้กระทำการล่อลวง ชูเชิญ
ให้สัญญาหรือกระทำการใด เพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และข้าพเจ้าได้ฟังบันทึก
ถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง / ได้อ่านบันทึกถ้อยคำเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง
จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้บันทึกถ้อยคำ
(.....)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ให้ถ้อยคำและ
ลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ)..... กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ช่วยเลขานุการ
(.....)

หมายเหตุ

1. ให้ใช้แบบ สว.4 นี้ได้ทั้งการบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา ตามข้อ 14 วรรคสาม และวรรคสี่ ข้อ 15 วรรคสาม และข้อ 21
2. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย
3. การสอบปากคำ ผู้ถูกกล่าวหา ต้องมีกรรมการสอบสวน ร่วมสอบสวน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย
4. ถ้าผู้บันทึกถ้อยคำเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ช่วยเลขานุการ ให้ผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อทั้งในฐานะผู้บันทึกถ้อยคำ และผู้รับรองการให้ถ้อยคำ
5. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

2.2.5 แบบพิมพ์บันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหาและฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา (แบบ สว.5)

การบันทึกการสอบปากคำของพยานที่เป็นบุคคลอื่นใด โดยมีใช้เป็นผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกสอบสวน) นั้น จะต้องจัดทำตามแบบบันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหา / ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา ด้วยการใช้แบบพิมพ์ที่เรียกว่า แบบ สว.5 ซึ่งจะมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ ถ้อยคำที่ให้การต่อคณะกรรมการสอบสวน ตามที่ได้รับทราบ และเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีการกล่าวหาอื่นๆ โดยความสมัครใจของตนเองทั้งสิ้น เพราะในตอนท้ายของแบบบันทึกนี้มีข้อความที่ผู้ให้ถ้อยคำให้คำรับรองไว้ด้วยว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการใดเพื่อจูงใจให้ผู้ให้ถ้อยคำ ให้ถ้อยคำใดๆ และผู้ให้ถ้อยคำได้ฟังบันทึกถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง หรือได้อ่านบันทึกถ้อยคำด้วยตนเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้องเช่นเดียวกันกับการบันทึกการสอบปากคำของผู้ถูกกล่าวหาด้วย (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 21) ดูตัวอย่างประกอบ

แบบ สว. 5

บันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหา/ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง/หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ/บกพร่อง
ในหน้าที่ราชการ/ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

.....
สอบสวนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(ชื่อพยาน).....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
ศาสนา.....อาชีพ.....(ระบุให้ชัดเจนว่าประกอบอาชีพอะไร ที่ใด ถ้าเป็น
ข้าราชการให้ระบุตำแหน่งและสังกัดด้วย).....อยู่บ้านเลขที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....
แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....

คณะกรรมการสอบสวน ได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า ข้าพเจ้าเป็นพยาน
ในเรื่อง.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง/หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ/บกพร่องในหน้าที่
ราชการ / ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามคำสั่ง.....
(ชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง) ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วยว่ากรรมการ
สอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อ
กรรมการสอบสวนอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำตามความสัจจริงดังต่อไปนี้

.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวน มิได้กระทำการล่อลวง ชูเชิญ
ให้สัญญา หรือกระทำการใด เพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างใดๆ และข้าพเจ้าได้ฟัง
บันทึกถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง / ได้อ่านบันทึกถ้อยคำเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำ
ที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน

.....(ลายมือชื่อ).....พยาน

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....(ชื่อพยานผู้ให้ถ้อยคำ).....ได้ให้ถ้อยคำและ
ลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ

(.....)

ฯลฯ

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ช่วยเลขานุการ

(.....)

หมายเหตุ

1. ให้ใช้แบบ สว. 5 นี้ได้ทั้งการบันทึกถ้อยคำของผู้กล่าวหา และบุคคลอื่น ซึ่ง
มาให้ถ้อยคำเป็นพยาน
2. การสอบปากคำพยาน ต้องมีกรรมการสอบสวน ร่วมสอบสวนไม่น้อย
กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวน
ดังกล่าวลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย
3. ถ้าผู้บันทึกถ้อยคำ เป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้ช่วย
เลขานุการ ให้ผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อทั้งในฐานะผู้บันทึกถ้อยคำ และผู้
รับรองการให้ถ้อยคำ
4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

2.2.6 แบบพิมพ์รายงานการสอบสวน (แบบ สว.6)

เมื่อคณะกรรมการสอบสวน ได้รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่มี และพยานหลักฐานของฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา (ผู้ถูกสอบสวน) เสร็จแล้ว คณะกรรมการสอบสวน จะต้องประชุมพิจารณาลงมติเกี่ยวกับความผิดวินัยของผู้ถูกกล่าวหา ตาม ข้อ 30 ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (2540) โดยหลังจากนี้ คณะกรรมการสอบสวน จะต้องทำรายงานการสอบสวน เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ด้วยการใช้แบบพิมพ์ที่เรียกว่า แบบ สว.6 ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ (1) การสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่า มีอย่างใดบ้าง (2) วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหากับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา และ(3)ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่อย่างไร ถ้าผิดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใดด้วย หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามมาตรา 116 หรือไม่ อย่างไร (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 31) ดูตัวอย่างประกอบ

แบบ สว.6

รายงานการสอบสวน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การสอบสวน..... (ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัยอย่างร้ายแรง / หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ / บกพร่อง
ในหน้าที่ราชการ / ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ

เรียน ..... (ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน).....

ตามที่ได้มีคำสั่ง.....(ชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เพื่อสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
อย่างร้ายแรง / หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ / บกพร่องในหน้าที่
ราชการ / ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ในเรื่อง.....
.....(เรื่องที่กล่าวหา ถ้ากล่าวหาหลายเรื่องให้ระบุทุกเรื่อง).....นั้น

ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวน
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. ฉบับที่..... (พ.ศ. ....) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้ว
จึงขอเสนอรายงานการสอบสวนดังต่อไปนี้

1. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก.....(มีผู้ร้องเรียน
หรือมีผู้รายงานว่าอย่างไร ในกรณี ที่ได้มีการสืบสวนหรือสอบสวนได้ความประการใด ให้
ระบุไว้
ด้วย.....
.....
.....

2. คณะกรรมการสอบสวน ได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏ ตามเรื่อง
ที่กล่าวหาให้.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว
โดย.....(แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า ได้กระทำการใด เมื่อใด
อย่างไร และได้แจ้งโดยวิธี
ใด).....
.....
.....

.....
 3.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้ถ้อยคำ
 ในเบื้องต้นว่า.....(ให้ถ้อยคำในเบื้องต้นว่าอย่างไร หรือไม่ได้ให้ถ้อยคำในเบื้องต้นด้วย
 เหตุผลอย่างไร).....

4. คณะกรรมการสอบสวน ได้รวบรวมพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับข้อ
 กล่าวหาแล้ว ได้ความว่า.....(อธิบายว่าได้ความอย่างไร ในกรณีที่คณะกรรมการ
 สอบสวนไม่ได้สอบสวนพยานใดตามข้อ 22 หรือ งดการสอบสวนพยานหลักฐานใดตามข้อ 23
 ให้ระบุพยานที่ไม่สอบสวน หรือพยานหลักฐานที่งดสอบสวนนั้น พร้อมทั้งเหตุผลไว้ด้วย)

5. คณะกรรมการสอบสวน ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่
 สนับสนุนข้อกล่าวหาให้.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามบันทึกการแจ้ง
 ข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ลงวันที่.....เดือน.....
 พ.ศ.....โดย.....(อธิบายวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
 ข้อกล่าวหา).....

6. คณะกรรมการสอบสวน ได้ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหา ที่จะยื่นคำชี้แจงแก้
 ข้อกล่าวหาหรือขอให้ถ้อยคำหรือขอให้นำสืบแก้ข้อกล่าวหาแล้ว.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา)....ผู้ถูก
 กล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา/ให้ถ้อยคำ/นำสืบแก้ข้อกล่าวหาว่า.....(รายละเอียด
 เกี่ยวกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำ หรือการนำสืบแก้ข้อกล่าวหาว่าอย่างไร และ
 ในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวเนื่องจากเหตุผลอย่างไร และได้ให้นำสืบ แก้ข้อกล่าวหาโดยอ้าง
 พยานหลักฐาน ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวน ตามคำขอของผู้ถูกกล่าวหา
 ได้ความโดยสรุปว่าอย่างไร หรือไม่ได้มีการนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วยเหตุผล ใดๆ ในกรณีที่
 คณะกรรมการสอบสวน ไม่สอบสวนพยานใดตามข้อ 22 หรืองดการสอบสวนพยานหลักฐานใด
 ตามข้อ 23 ให้ระบุพยานที่ไม่สอบสวน หรือพยานหลักฐานที่งดสอบสวนนั้น พร้อมทั้งเหตุผล
 ไว้ด้วย และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพ ให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ
 (ถ้ามี) ไว้ด้วย) .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.คณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมพิจารณาลงมติแล้ว เห็นว่า .....
 .....(สรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวน กำหนดประเด็น และวินิจฉัยเปรียบเทียบ
 พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา กับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหาว่าจะรับฟัง
 พยานหลักฐานใดได้ หรือไม่ เพียงใด โดยอาศัยเหตุผลอย่างไร และผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำ
 ผิดวินัยอย่างไร หรือไม่ ถ้าผิด เป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษ
 สถานใด หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ บกพร่องในหน้าที่ราชการ
 หรือ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 115 หรือไม่ อย่างไร
 หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหา ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวน
 ไม่ได้ความแน่ชัดพอ ที่จะพึงลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไป จะเป็นการ
 เสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา 116 หรือไม่ อย่างไร) .....

.....

.....

.....

.....

คณะกรรมการสอบสวนจึงขอเสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อโปรดพิจารณา
 ดำเนินการต่อไป

.....(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ
 (.....)

.....(ลงชื่อ).....กรรมการ
 (.....)

ฯลฯ

ฯลฯ

.....(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
 (.....)

หมายเหตุ

1. การประชุมพิจารณาลงมติ ตามข้อ 30 ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุม ไม่น้อยกว่าสามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึกนี้ หากกรรมการสอบสวนคนใด มีความเห็นแย้ง ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน
2. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

2.2.7 แบบพิมพ์บันทึกการดำเนินการสอบสวนประจำวัน

แม้ว่าในการสอบสวนทางวินัยตาม กฎ ก.พ.ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา จะได้มีการกำหนดให้มีการจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ในข้อ 11 ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ไว้ก็ตาม แต่ในท้าย กฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าวนี้ ก็มิได้มีการกำหนดรูปแบบไว้ว่าจะต้องเป็นอย่างไร เช่นเดียวกับ แบบ สว.1-แบบ สว.6 แต่ในการปฏิบัติงานในฐานะที่มีตำแหน่งนิติกรของผู้เขียนนี้ หน่วยงานที่ผู้เขียนสังกัดอยู่ ได้จัดทำแบบพิมพ์ดังกล่าวนี้ไว้ใช้ในการสอบสวนทางวินัย ซึ่งจะมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ กำหนดให้ระบุว่าในแต่ละครั้งที่คณะกรรมการสอบสวนได้มีการประชุมพิจารณาหรือสอบสวนนั้น ทำอะไร และอย่างไร หรือมีมติเป็นประการใด พร้อมทั้งลงลายมือชื่อของกรรมการสอบสวนทุกคนที่ได้มีการประชุมพิจารณาหรือสอบสวนในครั้งนั้นๆ ด้วย ดูตัวอย่างประกอบ

บันทึกการดำเนินการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง ที่.....

วันที่.....

กรณี นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ถูกกล่าวหา

ข้อกล่าวหา.....

ตามคำสั่ง.....ที่...../.....ลงวันที่.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวน นาย/นาง/นางสาว.....นั้น
 ในวันนี้คณะกรรมการสอบสวนได้มาประชุมพร้อมกันเพื่อดำเนินการ.....

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

จึงพร้อมกันบันทึกการดำเนินการสอบสวนไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการสอบสวน

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

ภาค 3

การรวบรวมพยานหลักฐาน

.....

3.1 ความมุ่งหมาย

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับ การรวบรวมพยานหลักฐานว่า เป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการสอบสวน และถ้าเราได้พิจารณา จากความหมายของคำว่า การสอบสวนที่ได้กล่าวมาแล้ว นั้น ก็จะพบว่าสิ่งสำคัญของความหมายของคำๆ นี้ ก็คือ การรวบรวมพยานหลักฐานนั่นเอง ฉะนั้น ถ้าจะกล่าวถึงความมุ่งหมายของการรวบรวมพยานหลักฐานแล้ว ก็จะทำให้ทราบว่า มีความมุ่งหมายเพื่อการนำมาใช้ประกอบการพิจารณา น้ำหนักของพยานหลักฐาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการสอบสวนแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนั่นเอง

3.2 พยานหลักฐานในการสอบสวน

พยานหลักฐานในการสอบสวน มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ ซึ่งทั้ง 3 ประการนี้ มีลักษณะเฉพาะของแต่ละประเภทที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

3.2.1 พยานบุคคล หมายถึง พยานที่เป็นตัวคน ที่รู้เห็นเหตุการณ์ อันเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ในการสอบสวนครั้งนั้นๆ ซึ่งได้มาให้การต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน และคณะกรรมการสอบสวนได้จดบันทึกถ้อยคำไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย และในการอ้างหรือนำบุคคลมาเป็นพยานหลักฐานนี้ กฎ ก.พ.ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

1) ก่อนเริ่มสอบปากคำพยาน ให้คณะกรรมการสอบสวน แจ้งให้พยานทราบว่า กรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา และการให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ ต่อคณะกรรมการสอบสวน อาจเป็นความผิดตามกฎหมาย (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 19)

2) ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน

ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนผู้ใด กระทำการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการใดเพื่อจูงใจให้บุคคลนั้น (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 20) และ

ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ซึ่งจะถูกสอบปากคำ เข้ามาในที่สอบสวน คราวละ 1 คน และ ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่บุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวน เพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 21)

3) เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวน อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำ ไม่ว่าจะเป็นผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานฟัง หรือจะให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานอ่านเองก็ได้ เมื่อผู้ให้ถ้อยคำดังกล่าวรับว่าถูกต้องแล้ว จึงให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้บันทึกถ้อยคำ ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน แล้วจึงให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคน ซึ่งร่วมสอบสวน ลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย

ถ้าบันทึกถ้อยคำนี้มีหลายหน้า ให้กรรมการสอบสวนอย่างน้อย 1 คน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำ ห้ามมิให้ขู่มขู่ หรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีด ขีด หรือตักเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อย 1 คน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่า หรือตักเติม

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุอันไว้ไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย

ส่วนในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำ ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้นำมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 21)

4) ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน จะต้องบันทึกถ้อยคำ ให้มีสาระสำคัญ โดยใช้แบบ สว.4 สำหรับผู้ถูกกล่าวหา และใช้ แบบ สว.5 สำหรับพยานอื่นใด

5) ในการชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของพยาน พยานจะต้องมา ตามที่คณะกรรมการสอบสวน ได้เรียกให้มาตามวัน เวลา และสถานที่ ที่คณะกรรมการสอบสวนที่กำหนด

ในกรณีที่พยานมา แต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่มา หรือคณะกรรมการเรียกพยานไม่ได้ ภายในเวลาอันสมควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนพยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวน ตามข้อ 11 และรายงานการสอบสวนตามข้อ 31 (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 22)

6) การตรวจสอบพยานหลักฐาน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า การรวบรวมพยานหลักฐานใด จะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ จะงดการสอบสวนในพยานหลักฐานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ไว้ในบันทึก

ประจำวันที่มีการสอบสวน ตามข้อ 11 และรายงานการสอบสวน ตามข้อ 31(ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 23)

7) ในการชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานนั้น จะต้องเป็นการชี้แจง หรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวน ที่มีการแต่งตั้งตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเท่านั้น และถ้าคณะกรรมการสอบสวนนี้ ได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรรมการสอบสวนบางคน ทำการสอบสวนแทนคณะกรรมการสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน มีสิทธิ์ที่จะไม่ชี้แจงหรือให้ถ้อยคำใดๆ ได้ เพราะถือว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 7 11 และ 18)

3.2.2 พยานเอกสาร หมายถึง ข้อความใดๆ ในเอกสารที่มีการอ้างอิงเป็นพยาน โดยอาศัยการสื่อความหมายของข้อความนั้นมาพิสูจน์ความจริง ซึ่งในการอ้างหรือนำเอกสารใดมาเป็นพยานหลักฐานนี้ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้

1) เอกสารที่นำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกการได้มาด้วยว่า ได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 13 วรรคแรก)

2) เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้ใช้แต่ต้นฉบับของเอกสาร แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการรับรองเอกสาร รับรองว่า เป็นสำเนาที่ถูกต้องก็ได้ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 13 วรรคสอง)

3) ถ้าหาต้นฉบับของเอกสารไม่ได้ เพราะสูญหายไป หรือถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น สามารถที่จะใช้สำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบแทนก็ได้ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 13 วรรคท้าย)

3.2.3 พยานวัตถุ หมายถึง สิ่งของใดๆ ที่มีการอ้างอิงเป็นพยานโดยที่เป็นการใช้สภาพ หรือลักษณะของสิ่งของนั้นๆ มาพิสูจน์ความจริง ซึ่งในการอ้างหรือนำวัตถุใดมาเป็นพยานหลักฐานนี้ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ คือ วัตถุที่จะนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกการได้มา ด้วยว่า ได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 13 วรรคแรก)

*****

ภาค 4

สำนวนการสอบสวน

.....

4.1 สำนวนการสอบสวน คืออะไร

การที่เราจะทราบว่ำนวนการสอบสวน คือ อะไรนั้น ถ้าเราได้พิจารณาตามข้อ 31 และข้อ 32 ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณาแล้ว ก็จะทำให้เราทราบว่า สำนวนการสอบสวนจะต้องประกอบไปด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. รายงานการสอบสวน และ
2. พยานหลักฐานต่างๆ ทั้งหมดที่นำมาได้จากการสอบสวน

ฉะนั้น จากที่กล่าวมานี้ ถ้าจะมีใครถามว่าสำนวนการสอบสวน คือ อะไรนั้น ก็จะต้องตอบได้ว่า คือ เอกสารที่เป็นการสรุปผลการรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน นั้นเอง และเพื่อจะทำให้เข้าใจถึงรายละเอียดของ ส่วนประกอบที่ได้กล่าวถึงไว้ข้างต้นด้วยแล้ว ก็จะอธิบายได้ ดังนี้

(1) รายงานการสอบสวน นั้น อย่างน้อยจะต้องประกอบไปด้วยสาระสำคัญที่ข้อ 31 ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา กำหนดไว้ คือ

ก. สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่า มีอย่างใดบ้าง และในกรณีที่ไม่ได้มีการสอบสวนพยานตามข้อ 22 และข้อ 23 นี้ ก็ให้รายงานเหตุที่ไม่ได้สอบสวนนั้นให้ปรากฏไว้ด้วย และถ้าในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพ ก็ให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) ไว้ด้วยเช่นกัน

ข. วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา กับ พยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา

ค. ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร

- ถ้าผิด เป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด

- ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัด พอที่จะฟังลงโทษปลดออก หรือไล่ออก และถ้าให้

รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 หรือไม่ อย่างไร

(2) พยานหลักฐานต่างๆ ทั้งหมดที่นำมาได้จากการสอบสวน ด้วยการใช้แบบพิมพ์ต่างๆ ในการการสอบสวนทางวินัยตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งจะสามารถอธิบายได้ โดยยึดหลักเกณฑ์ ตามขั้นตอนของการสอบสวน ตาม กฎ ก.พ.ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา มาเป็นหลักได้ คือ

ก. ในขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา ในการแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ตามข้อ 14 คือ

1) การรวบรวมประวัติ และความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหา ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่จำเป็น (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 11)

2) ข้อกล่าวหาตามบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา ตามข้อ 14 ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 14 วรรคแรก)

3) บันทึกคำให้การของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งได้ให้ถ้อยคำไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวน เมื่อคณะกรรมการสอบสวน ได้เรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบ เพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ตามข้อ 14 (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 14 วรรค 4 และ 5)

4) หลักฐานเกี่ยวกับการส่งบันทึกการแจ้ง และรับทราบข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกคณะกรรมการสอบสวน เรียกให้มาพบ เพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ตามข้อ 14 ให้ทราบและผู้ถูกกล่าวหา มาพบแล้ว แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา หรือไม่มารับทราบข้อกล่าวหาเลย (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 14 วรรคท้าย)

ข. ในขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา ก่อนและหลัง การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ 15 คือ

1) การรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา ไม่ว่าจะพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุใดๆ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 12 (2) และ (4))

2) ข้อกล่าวหาตามบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ 15 ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 15 วรรคแรก)

3) บันทึกคำให้การของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งได้ให้ถ้อยคำไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวน ตามที่คณะกรรมการสอบสวนได้เรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบ และแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ 15 (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 15 วรรค 3)

4) หลักฐานเกี่ยวกับการส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา ได้ถูกคณะกรรมการสอบสวน เรียกให้มาพบเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ตามข้อ 15 ให้ทราบ และผู้ถูกกล่าวหา มาพบแล้ว แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ หรือไม่มารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเลย (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 15 วรรคท้าย)

4.2 ความเห็นแย้ง

สำหรับการทำรายงานการสอบสวน ของคณะกรรมการสอบสวนนั้น จะพบว่าในสาระสำคัญประการหนึ่งของรายงานการสอบสวน ก็คือ ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน ที่ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย หรือไม่ อย่างไร ซึ่งก็ได้เคยกล่าวมาในหัวข้อที่แล้ว และถ้ามีคนถามว่าความเห็นนี้ได้มาอย่างไร ก็คงตอบได้ไม่ยากนักว่า ความเห็นนี้มาจากการประชุมของคณะกรรมการสอบสวน ที่ถือมติของคณะกรรมการสอบสวนเป็นหลัก ตามข้อ 7 และข้อ 30 ของ กฎ ก.พ.ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา นี้ แต่ในความเป็นจริงแล้วบางครั้งการลงมติที่กล่าวมานี้ จะพบว่าความเห็นหรือการออกเสียงเพื่อลงมติของคณะกรรมการสอบสวนนี้ มักจะไม่เป็นเอกฉันท์เสมอไป และในการที่กรรมการสอบสวนบางคนมีความเห็น หรือการออกเสียง เพื่อลงมติเป็นอย่างอื่นนี้ กรรมการสอบสวนคนนั้น ก็มีสิทธิ์ที่จะทำความเห็นแย้งในความเห็นที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ในการลงมติดังกล่าวในครั้งนั้นๆ ได้ โดยที่ความเห็นแย้งนี้จะต้องแนบรวมไว้กับเอกสารที่เป็นรายงานการสอบสวน ซึ่งก็จะถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนเช่นกัน ดังที่ข้อ 31 วรรคแรก ของ กฎ ก.พ. ที่ได้ระบุไว้ คือ “เมื่อได้ประชุมพิจารณาลงมติ ตามข้อ 30 แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวน ทำรายงานการสอบสวน ซึ่งมีสาระสำคัญตาม แบบ สว.6 ท้าย กฎ ก.พ.นี้ เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน กรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วย”

ส่วนความเห็นแย้งดังกล่าว จะมีลักษณะใด หรืออย่างไร นั้น มิใช่ประเด็นสำคัญแต่อย่างใด เนื่องจากตามข้อ 31 ที่กล่าวมานี้ ได้กำหนดไว้เพียงแค่นั้น แต่สำหรับผู้เขียนในฐานะที่ได้ทำงานเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง อยากที่จะเสนอแนะลักษณะที่ดีของความเห็นแย้งเป็นข้อสังเกตไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

(1) ควรเป็นความเห็น ที่ประกอบด้วยคำอธิบายที่มีเหตุผลร่วมด้วย

(2) ความเห็นที่ขัดแย้งนั้น ควรระบุไว้ให้ชัดเจนว่า มีประเด็นใดบ้าง

(3) สำหรับประเด็นที่เป็นข้อพิจารณาของความเห็นที่แย้งไว้และนำมากล่าวนั้น

ควรจะ มาจาก

ก. ข้อเท็จจริง ที่มีอยู่เฉพาะแต่ในการสอบสวน หรือเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบสวน ซึ่งมีรายละเอียดอยู่แล้วในรายงานการสอบสวน หรืออาจจะกล่าวง่ายๆ ว่า ต้องไม่นำข้อเท็จจริงที่มีใช่เป็นสิ่งที่ได้มาจากการสอบสวนมากล่าวอ้างไว้ และ

ข. ข้อกฎหมาย ที่เป็นข้อวินิจฉัยอันเป็นฐานความผิด ซึ่งเป็นไปตามที่ได้มีการตั้งเป็นข้อกล่าวหาไว้ในการสอบสวนเรื่องนั้นๆ

(4) ถ้าเห็นว่ามีตัวอย่างของการกระทำความผิด และการลงโทษ ซึ่งเป็นกรณีคล้ายกัน หรือเหมือนกันกับความเห็นแย้งของตนแล้ว ก็ควรยกขึ้นมากล่าวอ้างเปรียบเทียบไว้ด้วย

4.3 สารบาญ

จากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนข้างต้นนี้ คงจะพอทำให้ผู้อ่านได้ทราบและมีความเข้าใจถึง คำว่าสำนวนการสอบสวนมาพอสมควร และเมื่อการสอบสวนทางวินัยกรณีใดๆ ก็ตาม คณะกรรมการสอบสวนได้ทำหน้าที่ของตน จนมาถึงการจัดทำสำนวนการสอบสวน เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนี้ ก็ถือว่าหน้าที่นี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว ดังจะเห็นได้จาก ในข้อ 31 วรรคท้าย ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ที่กำหนดไว้ว่า “เมื่อคณะกรรมการสอบสวน ได้ทำรายงานการสอบสวนแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญ ต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และให้ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ” ฉะนั้น จากในข้อ 31 วรรคท้ายนี้เอง ก็จะทำให้ผู้อ่านได้พบกับคำว่า สารบาญ ซึ่งมีข้อกำหนดให้ต้องทำและเสนอไปพร้อมกับสำนวนการสอบสวน

สารบาญนี้ ในทางปฏิบัตินั้น โดยทั่วไปทุกคนก็คงจะเข้าใจกันดีอยู่แล้วว่าหมายถึงอะไร แต่เนื่องจากสารบาญ ที่ข้อ 31 ของ กฎ ก.พ.ฯ นี้ มิได้กำหนดรูปแบบไว้ว่าจะต้องให้ปฏิบัติเป็นประการใด เช่นเดียวกันกับ บันทึกการดำเนินการสอบสวนประจำวันที่ได้เคยกล่าวไว้ตั้งแต่ตอนต้นแล้ว ผู้เขียนจึงอยากที่จะให้รูปแบบเป็นตัวอย่างไว้ แก่ผู้ที่มีหน้าที่เป็นกรรมการสอบสวน และผู้ที่สนใจทั่วไป จะได้ทำให้เป็นแนวทางเดียวกันกับผู้เขียน และหน่วยงานของผู้เขียน ได้ปฏิบัติด้วย (ดูตัวอย่างประกอบ)

สารบัญเอกสาร

เรื่อง รายงานการสอบสวน.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด
วินัยอย่างร้ายแรง ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ ...../.....
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับที่	รายการ	หมายเลขเอกสาร	จำนวนแผ่น
1	รายงานผลการสอบสวน...(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา)...ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	-	.....
2	ภาพถ่ายคำสั่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ ...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	-	.....
3	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	1	.....
4	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	2	.....
5	บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา ตามข้อ 14 (แบบ สว.2) ฉบับลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....	3	.....
6	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....	4	.....
7	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายกล่าวหา)..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	5	.....
8	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายกล่าวหา)..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	6	.....
9	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายกล่าวหา)..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	7	.....

ลำดับที่	รายการ	หมายเลขเอกสาร	จำนวนแผ่น
10	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายกล่าวหา)..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	8	.....
11	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายกล่าวหา)..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	9	.....
12	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายกล่าวหา)..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	10	.....
13	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	11	.....
14	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	12	.....
17	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	13	.....
18	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	14	.....
19	บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุป พยานหลักฐานฯ ตามข้อ 15 (แบบ สว.3) ฉบับลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....	15	.....
20	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ลง วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....	16	.....
21	บันทึกถ้อยคำของ...(ชื่อพยานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา)... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	17	.....

ลำดับที่	รายการ	หมายเลขเอกสาร	จำนวนแผ่น
22	บันทึกถ้อยคำของ.....(ชื่อพยานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา).... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	17	.....
23	บันทึกข้อความ..... ที่ ทม.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... พร้อมเอกสารประกอบ	18	.....
24	บันทึกการดำเนินการสอบสวน	19	.....
	รวม		

4.4 การจัดเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวน

แม้ว่า การจัดเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวน จะมีได้เป็นสิ่งที่มีการกล่าวไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา ก็ตาม แต่ที่ผู้เขียนนำมา กล่าวไว้ในที่นี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ และมีความสำคัญอยู่บ้างพอสมควร ต่อ ผู้ที่มีหน้าที่สอบสวนทางวินัย เพราะการจัดเรียงเอกสารฯ ที่กล่าวถึงนี้ เป็นการจัดเรียงตามวิธีที่ ผู้เขียนและหน่วยงานของผู้เขียนปฏิบัติอยู่ โดยยึดตามขั้นตอนของการสอบสวนตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา มาเป็นหลัก ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่ พิจารณา สำนวนการสอบสวน อันได้แก่ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง อื่นใด ได้อ่านและทำความเข้าใจในเรื่องที่สอบสวนมา ได้ง่าย และสะดวก รวมทั้ง ยังทำให้การ ค้นหาเอกสาร ที่อยู่ในสำนวนการสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว อีกด้วย และเพื่อที่จะทำ ให้ผู้อ่านมีความเข้าใจดียิ่งขึ้น ขอให้ผู้อ่านดูตัวอย่างแบบสารบัญเอกสาร ที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ ประกอบด้วย เพราะหัวข้อต่างๆ ในสารบัญเป็นหัวข้อที่ได้มีการจัดเรียงลำดับของเอกสาร ต่างๆไว้ โดยยึดขั้นตอนของการสอบสวนมาเป็นหลักไว้แล้วด้วย นั่นเอง

ดังนั้น โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า การจัดเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนนี้ มี ประโยชน์ดังนี้ คือ

- (1) ทำให้สำนวนการสอบสวนที่น่าเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องนั้น มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย
- (2) ทำให้ง่ายต่อการพิจารณา และทำความเข้าใจในเนื้อหา และสาระของเรื่องที่ สอบสวน

(3) ทำให้การค้นหาเอกสารต่างๆ ในสำนวนการสอบสวนเกิดความสะดวก และ

(4) นอกจากนี้ ยังมีส่วนช่วยให้ผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน สามารถตรวจสอบความถูกต้อง ของสำนวนการสอบสวนได้ง่ายและสะดวกขึ้นด้วย (ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 ข้อ 32) เนื่องจากเป็นไปตามที่กำหนดให้มีการตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งส่วนใหญ่อะจะเป็นการตรวจสอบในรายละเอียดของขั้นตอนการสอบสวน นั่นเอง

*****

ภาค 5
ผนวกต่าง ๆ

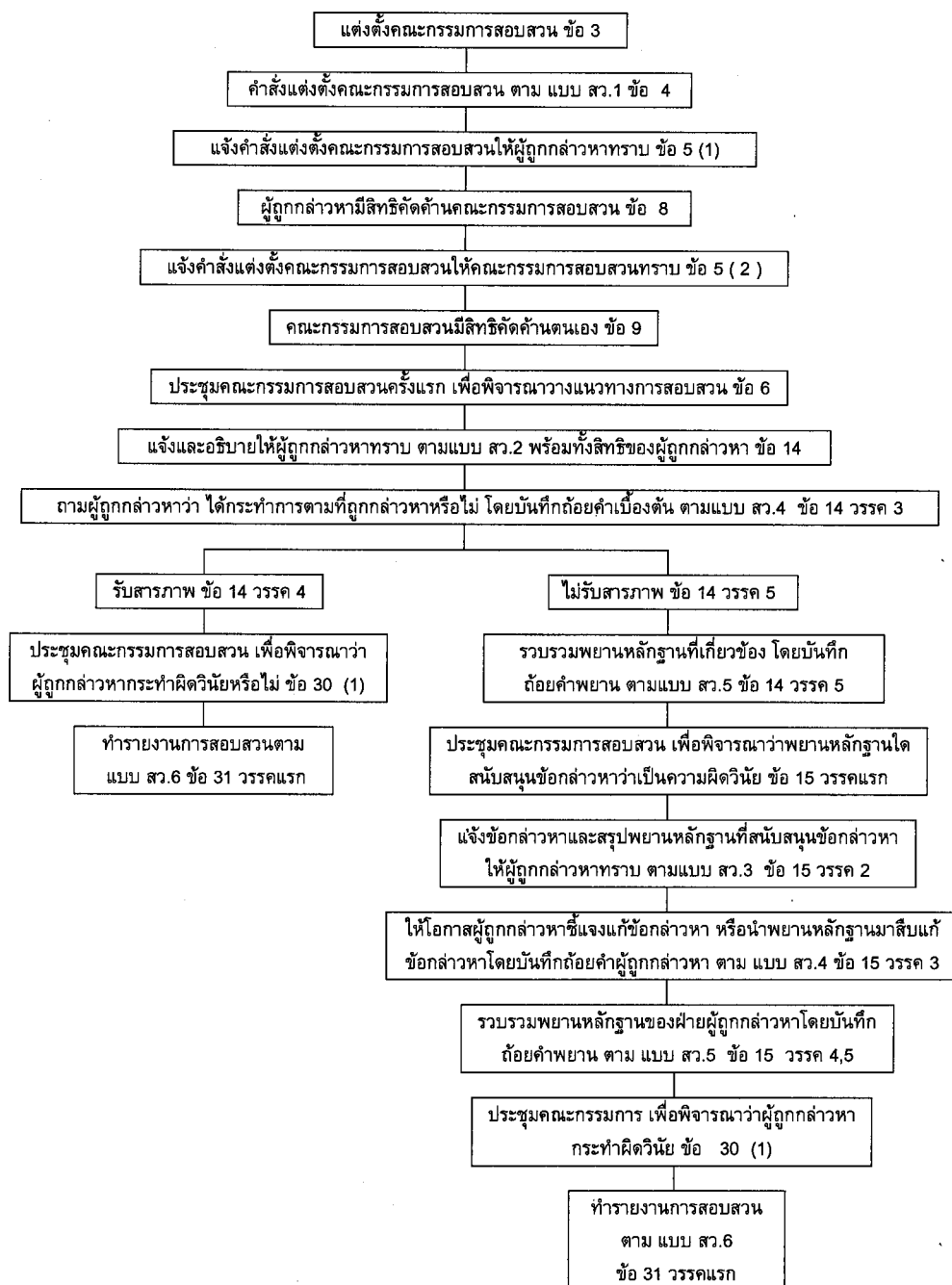
5.1 แผนผังกระบวนการดำเนินการทางวินัย

(ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535)

ก่อนการดำเนินการทางวินัย	การดำเนินการทางวินัย	การวินิจฉัยสั่งการ
<p>การสืบสวนข้อเท็จจริง</p> <p>กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ ร้ายแรง (มาตรา 99)</p> <p>กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า เป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง (มาตรา 99)</p>	<p>การสอบสวน</p> <p>ตามวิธีการที่ผู้บังคับ บัญชาเห็นสมควร (มาตรา 102)</p> <p>ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา (มาตรา 102)</p>	<p>การสั่งลงโทษ</p> <p>โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน (มาตรา 103)</p> <p>โทษปลดออกจากราชการ ไล่ออกจากราชการ (มาตรา 104)</p>

5.2 แผนผังการดำเนินการสอบสวนทางวินัย

(ตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2540) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา)

5.3 แนวทางปฏิบัติตามหนังสือของทางราชการและข้อหารือของทางราชการที่สำคัญ

การที่ผู้เขียนได้นำแนวทางปฏิบัติตามหนังสือของทางราชการที่ได้ให้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และข้อหารือของทางราชการต่างๆ ที่สำคัญมาจัดลงไว้ในคู่มือเล่มนี้ ก็เพื่อที่จะทำให้ผู้ที่ได้ศึกษาคู่มือเล่มนี้จนเป็นที่เข้าใจแล้ว จะได้ทราบแนวทางที่ราชการกำหนดเป็นหลักปฏิบัติพร้อมกันไปด้วย โดยไม่ต้องไปเสียเวลาค้นหาจากที่ใด ซึ่งก็ถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้อ่านได้พอสมควร และผู้เขียนก็ต้องขอยอมรับว่า หนังสือราชการที่นำมารวบรวมไว้นี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น โดยมีเหตุผลที่สำคัญนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ก็คือ จะได้ไม่ทำให้คู่มือเล่มนี้มีความหนามากเกินไป จนไม่เหมาะสมแก่การนำไปใช้งานหรือสนใจให้เกิดความสนใจที่จะนำมาศึกษา ซึ่งจะผิดไปจากเจตนาของผู้เขียนด้วย ที่ต้องการให้คู่มือเล่มนี้มากไปด้วยความรู้ที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวอย่างแท้จริง และในเวลาเดียวกัน ก็จะต้องมีความสะดวกแก่การที่ได้นำไปใช้ด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีแนวทางปฏิบัติตามหนังสือของทางราชการ ไม่มากนัก ผู้เขียนก็ได้คัดเลือกแล้วว่า น่าจะเป็นสิ่งสำคัญแก่การนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

แนวทางปฏิบัติตามหนังสือของทางราชการที่สำคัญต่าง ๆ ดังนี้

- 5.3.1 เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัย กรณีทุจริตในการสอบ
(คู่มือฯ ประกอบ หน้าที่ 46,47)
- 5.3.2 เรื่อง การลงโทษข้าราชการซึ่งกระทำผิดวินัย กรณีเรียกเงินจากผู้สมัครสอบ
(คู่มือฯ ประกอบ หน้าที่ 48)
- 5.3.3 เรื่อง บัตรสนเท่ห์
(คู่มือฯ ประกอบ หน้าที่ 49)
- 5.3.4 เรื่อง คณะกรรมการสอบสวนและคุณสมบัติของกรรมการสอบสวน
(คู่มือฯ ประกอบ หน้าที่ 50,52)
- 5.3.5 เรื่อง การให้ถ้อยคำในการสอบสวน
(คู่มือฯ ประกอบ หน้าที่ 53,54)
- 5.3.6 เรื่อง หารือปัญหาสำนวนการสอบสวนทางวินัยเสียหาย
(คู่มือฯ ประกอบ หน้าที่ 55)

5.3.7 เรื่อง แนวทางในการพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 56)

5.3.8 เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 57,58)

5.3.9 เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัย กรณีลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศแล้วไม่เดินทางกลับมารับราชการภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 60)

5.3.10 เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัย กรณีทุจริตเบิกเงิน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 62)

5.3.11 เรื่อง การลงโทษผู้ละทิ้งหน้าที่เวรรักษาสถานที่ราชการ

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 64)

5.3.12 เรื่อง แนวทางลงโทษข้าราชการเล่นการพนันและเสพสุรา

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 65)

5.3.13 เรื่อง ห้ามข้าราชการและพนักงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเล่นการลงแชร์

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 67)

5.3.14 เรื่อง การปราบปรามข้าราชการเล่นการพนันสลากกินรวบ

(ดูหนังสือ ประกอบ หน้าที่ 68)

ที่ สร. 0401/ว 50

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

. 12 เมษายน 2511

เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริตในการสอบ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยสำนักงาน ก.พ. รายงานว่า ได้พิจารณารายงานการลงโทษข้าราชการของกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ แล้วปรากฏว่ามีข้าราชการจำนวนไม่น้อยกระทำผิดวินัยโดยทุจริตในการ สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนขั้นสูงขึ้น แต่ส่วนมากผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจสั่งลงโทษ เพียง ลดขั้นเงินเดือนเท่านั้น ซึ่ง ก.พ. ได้พิจารณาเห็นว่า การที่ข้าราชการกระทำการทุจริตในการ สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนขั้นสูงขึ้นนี้เป็นเรื่องร้ายแรงที่ทำความเสียหายแก่หลักการของ กฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ประสงค์จะจัดสรรให้ได้ข้าราชการที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความประพฤติดีไว้ใช้ราชการเป็นอย่างยิ่ง และเห็นว่า การที่ข้าราชการทุจริตใน การสอบนี้ แม้การกระทำจะไม่สำเร็จ เพียงพยายามทุจริต แต่ถูกจับได้เสียก่อนก็ตาม ถือได้แล้วว่าเป็น การกระทำผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 84 (ซ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 พึงได้รับโทษในสถานหนัก ตามมาตรา 84 มาตรา 87 หรือมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 ซึ่งได้กำหนดโทษไว้ ควรที่ทางราชการ จะได้ปราบปรามให้เด็ดขาด และเรื่องนี้ ก.พ. ได้เคยมีมติขอให้กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ กวดขัน ควบคุมเกี่ยวกับการสอบให้เคร่งครัด และถ้าปรากฏว่ามีการทุจริตในการสอบควรลงโทษสถานหนัก มาครั้งหนึ่งแล้ว ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว.1/2502 ลงวันที่ 10 มกราคม 2502 แต่ไม่สู้จะ ได้ผล ก.พ. จึงเห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในเรื่องนี้ หาก คณะรัฐมนตรีจะได้พิจารณามีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ กำชับข้าราชการในสังกัดให้สำรวมในเรื่อง การทุจริตในการสอบ และถ้า ข้าราชการผู้ใดทุจริต หรือพยายามทุจริตในการสอบ ก็ให้ลงโทษใน สถานหนัก แล้วก็เป็นทางยับยั้งการทุจริตในเรื่องนี้ให้น้อยลงได้ทางหนึ่ง จึงเสนอมาเพื่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2511 ลงมติให้กระทรวงกรม ต่างๆ กำชับผู้บังคับบัญชาให้ลงโทษแก่ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริตในการสอบในสถานหนัก

จึงขอขึ้นย่นมา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

มัญญ บริสุทธิ์

(นายมัญญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ นร 0709.2/701

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

19 มิถุนายน 2535

เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริตในการสอบ

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

อ้างถึง หนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0503/868 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2535

ตามหนังสือที่อ้างถึง ทราหรือว่ามติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร 0401/ว 50 ลงวันที่ 12 เมษายน 2511 ที่กำชับให้ลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริตในการสอบในสถานหนัก ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรีที่ออกในขณะที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 ใช้บังคับ ปัจจุบันพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปแล้ว มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่หรือไม่ หรือมีหลักปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. ขอเรียนว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมิได้เป็นมติคณะรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 หากแต่เป็นมติคณะรัฐมนตรีที่สั่งกำชับและกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องการลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริตในการสอบ ทั้งความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 นั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับต่อมาและฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ได้บัญญัติไว้เช่นเดียวกัน มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงหาได้ถูกยกเลิกไปเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ไม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ชนะ อินสว่าง**

(นายชนะ อินสว่าง)

รองเลขาธิการ ก.พ.ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม

ส่วนรักษามาตรฐานวินัย

โทร 2818677

โทรสาร 2814973

ที่ สร 1006/ว 15

สำนักงาน ก.พ.

19 ธันวาคม 2516

เรื่อง การลงโทษข้าราชการซึ่งกระทำผิดวินัยกรณีเรียกเงินจากผู้สมัครสอบ

เรียน (เวียนกระทรวง)

ด้วยปรากฏจากรายงานการลงโทษ ที่กระทรวงทบวงกรมรายงานไปยัง ก.พ. ว่ามีข้าราชการกระทำผิดวินัย กรณีเรียกและรับเงินจากผู้สมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกด้วยวิธีการต่าง ๆ อยู่เนือง ๆ เช่น แอบอ้างชื่อกรรมการสอบหรือเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการสอบ ทำการหลอกลวงหรือชักจูงผู้สมัครสอบด้วยประการต่าง ๆ แล้วเรียกและรับเงินจากผู้สมัครสอบ โดยอ้างว่าจะช่วยเหลือให้สอบได้ ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ข้าราชการมีพฤติกรรมทำนองนี้เป็นเรื่องร้ายแรงที่ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงของทางราชการอย่างยิ่ง ควรที่ทางราชการจะได้ปราบปรามให้เด็ดขาดด้วยการลงโทษในสถานหนักทุกราย แม้ผู้กระทำผิดนั้น จะไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับการสอบ ยังไม่เข้าลักษณะเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แต่พฤติกรรมทำนองนี้ก็เป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 84 (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 ซึ่งควรลงโทษในสถานหนักระดับเดียวกับความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คือ ไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนโทษได้ก็เพียงปลดออกจากราชการเท่านั้น ไม่ควรลดหย่อนโทษลงเป็นสถานอื่น

ก.พ. จึงลงมติขอให้กระทรวงทบวงกรมถือเป็นหลักปฏิบัติตามนัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัยและนิติการ

โทร 819451

ที่ น.ว. 148/2502

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

18 พฤศจิกายน 2502

เรื่อง บัตรสนเท่ห์

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานจากศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมว่า การที่ทางราชการรับฟังบัตรสนเท่ห์นั้นได้ผลน้อย จากสถิติที่สำรวจไว้ปรากฏว่า มีมูลความจริงเพียง 30 % เท่านั้น และยังมีผลเสียหายที่เกิดขึ้นอีก คือ

1. เปิดโอกาสให้มีการกลั่นแกล้งกัน
2. ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการสืบสวน
3. ต้องเสียกำลังเจ้าหน้าที่ไปทำการสืบสวน
4. ทำให้เจ้าหน้าที่เสียกำลังใจในการปฏิบัติงาน
5. เจ้าหน้าที่ไม่กล้าปฏิบัติงานโดยเด็ดขาดเพราะกลัวถูกบัตรสนเท่ห์
6. สนับสนุนให้ประชาชนเป็นคนขลาดไม่กล้าแสดงความจริง

ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นพ้องด้วยในการที่ไม่รับพิจารณาบัตรสนเท่ห์ เว้นแต่บัตรสนเท่ห์รายใดที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอน จึงควรรับพิจารณาเฉพาะเรื่องเฉพาะราย และเห็นว่าเนื่องจาก บัตรสนเท่ห์นี้มีส่วนไปยังกระทรวงทบวงกรมต่างๆ หลายแห่ง เมื่อจะไม่รับพิจารณาแล้ว ก็ควรจะได้มีระเบียบเพื่อถือปฏิบัติในแนวเดียวกันทั้งหมด

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาแล้ว เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2502 ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ถือปฏิบัติเป็นหลักปฏิบัติต่อไปตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

จึงขอยืนยันมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) **มัญญ บริสุทธี**

(นายมัญญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ นร 0611/ว 6

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

28 กรกฎาคม 2529

เรื่อง คุณสมบัติของกรรมการสอบสวน

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด)

ด้วยมีราชการบางแห่งได้หารือเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการสอบสวนไปยัง ก.พ. ว่า ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย และผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ข้อ 4 วรรคสาม นั้น หมายความว่าถึงบุคคลใดบ้าง

ก.พ. ได้พิจารณาแล้วลงมติดังนี้

1. คำว่า “ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย” นั้น หมายความว่าถึง

- (1) ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย ซึ่งสำนักงาน ก.พ. จัดขึ้น หรือ
- (2) ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งส่วนราชการต่างๆ จัดขึ้น หรือ
- (3) ผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยของส่วนราชการที่ ก.พ. ได้พิจารณารับรองหลักสูตรนั้นแล้ว

2. คำว่า “ผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย” หมายความว่าถึง บุคคลใดบ้างนั้น ก.พ. เห็นว่า ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2528) ข้อ 4 วรรคสาม กำหนดให้แต่งตั้งผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยเป็นกรรมการสอบสวนได้นั้น เนื่องจากบางส่วนราชการอาจมีอัตรากำลังนิติกรหรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยไม่เพียงพอที่จะแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน กฎ ก.พ. ดังกล่าวจึงได้กำหนดให้แต่งตั้งผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยเป็นกรรมการสอบสวนได้ด้วย ดังนั้น คำว่า “ผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย” ตามที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2528) ข้อ 4 วรรคสาม จึงหมายความว่าถึงข้าราชการผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะ

สอบสวนในเรื่องที่กล่าวหาได้ อย่างถูกต้องและเป็นธรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว เช่น เป็นผู้ที่มีความสนใจ และได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนความผิดทางวินัยของข้าราชการ และเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาการสั่งลงโทษมาแล้วเป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ได้แจ้งให้กรม และจังหวัดต่างๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ไสรจ สัจจิตกุล**

(นายไสรจ สัจจิตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัย

โทร 2818677

ที่ นร 0709.2/486

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

15 กันยายน 2537

เรื่อง หรือปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการสอบสวน

เรียน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ นร 0101/10848 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2537

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้หารือเกี่ยวกับคณะกรรมการสอบสวนว่า ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาระดับอธิบดีหรือระดับผู้อำนวยการกองแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ดังนี้ คณะกรรมการสอบสวนดังกล่าวจะมีอำนาจตามมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ เพราะเหตุใด นอกจากนี้ข้าราชการดังกล่าวจะต้องถูกผู้บังคับบัญชาผู้อำนาจสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน สั่งให้รอกการเลื่อนขั้นเงินเดือนไว้ก่อน ตามข้อ 9 ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2519) หรือไม่ เพราะเหตุใด ไปยัง ก.พ. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ก.พ.พิจารณาแล้วมีมติว่า คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง มิได้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาตามความในมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และไม่มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในบทมาตราดังกล่าว เนื่องจากคำว่า "กรรมการสอบสวน" ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 105 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 หมายความว่ากรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้นและในกรณีที่มีการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดแล้ว ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่ต้องสั่งให้รอกการเลื่อนเงินเดือนผู้นั้นไว้ก่อนตามข้อ 9 ของ กฎ ก.พ. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2519) ทั้งนี้ เนื่องจากการรอกการเลื่อนขั้นเงินเดือนผู้อยู่ในระหว่างถูกสอบสวนว่ากระทำความผิดวินัย ตามความในข้อ 9 ของ กฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว หมายความว่า การสอบสวนในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์**

(นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์)

รองเลขาธิการ ก.พ. ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.พ.

สำนักเสริสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม

ส่วนรักษามาตรฐานวินัย โทร 2818677

โทรสาร 2814973

ที่ นร 0612/ว 1

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

24 มกราคม 2529

เรื่อง การให้ถ้อยคำในการสอบสวน

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด)

ด้วยปรากฏจากการพิจารณาเรื่องการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการพลเรือนสามัญว่า ข้าราชการที่เป็นผู้กล่าวหาหรือพยาน ได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จให้ถ้อยคำหลายครั้งไม่ตรงกัน โดยมีเจตนาปิดบังความจริง เช่น ชี้แจงต่อผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง แต่กลับให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเป็นอีกอย่างหนึ่ง หรือทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงมอบให้ผู้ถูกลงโทษยื่นประกอบอุทธรณ์แตกต่างไปจากที่เคยให้ถ้อยคำหรือชี้แจงไว้ในชั้นสอบสวนเป็นต้น ทำให้การสอบสวนพิจารณาไม่ได้ความจริงและยุติธรรมเสียหายแก่ทางราชการ การให้ถ้อยคำกลับไปกลับมาโดยเจตนาช่วยเหลือกันนี้เข้าข่ายเป็นความผิดวินัยและบางกรณีอาจเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงมีโทษถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการได้

ก.พ.จึงมีมติขอให้กระทรวงทบวงกรมและจังหวัดกำชับให้ข้าราชการในสังกัดระมัดระวังในเรื่องนี้ และเมื่อมีการสอบสวนหรือดำเนินการทางวินัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องร้ายแรงหรือไม่ก็ตาม ก็ขอให้ผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่สอบสวนแจ้งให้ข้าราชการที่มาเป็นผู้กล่าวหาหรือพยานทราบเรื่องนี้ด้วย หากปรากฏว่ามีข้าราชการกระทำผิดในเรื่องดังกล่าวก็ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการทางวินัยตามควรแก่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ได้แจ้งให้กรม และจังหวัดต่างๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับ

(ลงชื่อ) **โสรัจ สุจริตกุล**

(นายโสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองอุทธรณ์และร้องทุกข์

โทร 2819451

ที่ นร 0713/ว 14

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

25 ตุลาคม 2533

เรื่อง การให้ถ้อยคำในการสอบสวน

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0612/ว 1 ลงวันที่ 24 มกราคม 2539

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งมติ ก.พ. ซึ่งขอให้กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด กำชับข้าราชการพลเรือนในสังกัดให้ระมัดระวังการให้ถ้อยคำในการสอบสวนทางวินัย เพราะอาจทำให้การสอบสวนพิจารณาไม่ได้ความจริงและยุติธรรม มาเพื่อถือปฏิบัติ ความแจ้งแล้วนั้น

บัดนี้ ยังคงปรากฏตามสำนวนสอบสวนทางวินัยและจากการอุทธรณ์ว่า มีข้าราชการที่เป็นผู้กล่าวหาหรือพยานให้ถ้อยคำกลับไปกลับมา โดยมีเจตนาปิดบังความจริง ก.พ. จึงมีมติขอให้กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด กำชับข้าราชการพลเรือนในสังกัดให้ระมัดระวังและถือปฏิบัติตามมติ ก.พ. ตามหนังสือที่อ้างถึงโดยเคร่งครัดอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กรม และจังหวัดต่างๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สำราญ ถาวรยศม์**

(นายสำราญ ถาวรยศม์)

เลขาธิการ ก.พ.

กองอุทธรณ์และร้องทุกข์

โทร 2819451

ที่ นร 0709.2/ล 235

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

28 กรกฎาคม 2535

เรื่อง หรือปัญหาสำนวนการสอบสวนทางวินัยเสียหาย

เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

อ้างถึง หนังสือกรมประชาสัมพันธ์ ฉบับที่ นร 1801/24 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2535

ตามหนังสือที่อ้างถึง หรือว่ากรมประชาสัมพันธ์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นทำการสอบสวนข้าราชการและลูกจ้างรวม 4 ราย คณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้ว และในระหว่างที่รอเพื่อส่งเรื่องให้ อ.ก.พ.กรมประชาสัมพันธ์พิจารณา ได้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบทางการเมืองขึ้นทำให้สำนวนการสอบสวนทั้งหมดเสียหาย เนื่องจากไฟไหม้อาคาร คงเหลือเพียงสำเนาความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและสำเนาหนังสือรายงานการลงโทษข้าราชการบางรายที่เสนอไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี กรมประชาสัมพันธ์จะสมควรดำเนินการต่อไปอย่างไร นั้น

สำนักงาน ก.พ. ขอเรียนว่า ปัญหาทำนองนี้ ก.พ.ได้เคยพิจารณามีความเห็นไว้ว่า กรณีข้าราชการพลเรือนถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้บัญญัติไว้ให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพิจารณาให้เสร็จสิ้นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ฉะนั้น ในกรณีที่สำนวนการสอบสวนได้สูญหายไป โดยผู้มีอำนาจยังไม่ได้วินิจฉัยสั่งการให้เสร็จไป ถ้าไม่มีสำเนาสำนวนการสอบสวน หรือสำเนารายการสอบสวนหรือเอกสารใดๆ ที่พอจะยืนยันได้ว่าสำนวนการสอบสวนที่สูญหายไบนั้นมีพยานหลักฐานอย่างไรบ้าง พอจะวินิจฉัยได้เหลืออยู่เลย ก็ควรให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนใหม่หรือแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนใหม่ และพิจารณาดำเนินการให้เสร็จสิ้นไปตามกระบวนการของกฎหมายต่อไป ส่วนการสอบสวนจะมีพยานหลักฐานและสามารถรับฟังข้อเท็จจริงได้เพียงใดหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่มีอำนาจ จะต้องให้ดุลพินิจพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมพงษ์ นิ่มนคร

(นายสมพงษ์ นิ่มนคร)

ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม

แทนเลขาธิการ ก.พ.

สำนักเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรม

ส่วนรักษามาตรฐานวินัย โทร 2818677 โทรสาร 2814973

ที่ นร 0611/ว 2

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

30 มกราคม 2528

เรื่อง แนวทางในการพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัด)

ด้วยสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี(นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ซึ่งเป็นผู้สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโทษทางวินัย ได้ให้ความเห็นว่า ความหมายของคำว่า ทุจริตต่อหน้าที่ราชการในปัจจุบันนี้มีลักษณะการกระทำผิดกว้างขวางขึ้นกว่าแต่เดิมมาก จึงขอให้สำนักงาน ก.พ. ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับโทษในเรื่องการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเสนอแนะเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะทบทวนมติคณะรัฐมนตรีให้เป็นการเหมาะสมขึ้นเพียงใด หรือไม่

สำนักงาน ก.พ. ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นโดยสรุปว่า มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 ที่กำหนดให้ลงโทษผู้ทุจริตต่อหน้าที่ราชการถึงไล่ออกจากราชการ จะปรากฏลดหย่อนลงได้ก็เพียงปลดออกจากการเท่านั้น เป็นมติที่แสดงให้เห็นถึงนโยบายของรัฐบาล ที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างจริงจัง ซึ่งถือได้ว่าเป็นมติดียังมีความเหมาะสมและจำเป็นที่จะยังคงไว้ใช้โดยที่ยังมีต้องแก้ไข ปรับปรุงแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามการที่จะสั่งลงโทษข้าราชการสถานหนักถึงขั้นไล่ออก หรือปลดออกจากราชการในกรณีนั้นๆ จะต้องมีการพิจารณาหลักฐานชัดเจนพอสมควรว่า ผู้กระทำผิดมีเจตนาทุจริตหรือเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการด้วย สำนักงาน ก.พ. จึงได้เสนอความเห็นดังกล่าวข้างต้นต่อรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ซึ่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย และได้สั่งการให้สำนักงาน ก.พ. แจ้งแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเรื่องนี้ให้ส่วนราชการต่างๆ ทราบ เพื่อให้การพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นไปอย่างมีเหตุผลในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะสามารถให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และสร้างความเป็นธรรมให้กับทางราชการ และตัวข้าราชการเองด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ได้แจ้งให้จังหวัดและกรมต่างๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

โสรัจ สุจริตกุล

(นายโสรัจ สุจริตกุล)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัย

โทร 2819451

ด่วน

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ น.ว. 125/2503

5 ตุลาคม 2503

เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

เรียน (ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยเลขาธิการ ก.พ. รายงานว่ามีกระทรวงทบวงกรมต่างๆ สั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ โดยอ้างเหตุควรปรานีหลายราย ซึ่ง ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เป็นการเหมาะสม 2 เรื่อง คือ

1. กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ
2. กระทำฐานละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการตามความในมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ

ก.พ. เห็นว่าความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลย เกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นความผิดร้ายแรงซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การนำเงินที่นำเงินที่ทุจริตยกออกไปแล้วมาคืนก็ดี การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลงเป็นให้ออกจากราชการได้ ก.พ. จึงขอให้ท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาและสมควรนำเสนอ คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่ ก.พ. เสนอ และให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

จึงขอยืนยันมาเพื่อจักได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

มัญญ บริสุทธิ์

(นายมัญญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ นร 0205/ว 234

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

24 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง บางกรณี

เรียน รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ นว.125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ปกปิด ที่ นร.0709.2/ป.1044 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2536

ตามที่ไต่ถามมติรัฐมนตรี เรื่อง การลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอขอปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 เกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณีมา เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2536 อนุมัติตามสำนักงาน ก.พ. เสนอ ดังนี้

1. ให้ปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 เกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี ดังนี้

1.1 ปรับปรุงถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจนจากคำว่า “ละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลยเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร” เป็น “ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย”

1.2 การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการตามข้อ 1.1 เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษ ลงเป็นปลดออกจากราชการ

2. สำหรับการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงใน 2 ฐานความผิดดังกล่าวตามมาตรา 67 วรรคสาม และมาตรา 75 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. 2518 หรือตามกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหน้านั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มีบทเฉพาะกาลมาตรา 138 ให้ลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ขณะกระทำความผิด ก็ให้ถือตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 ต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติ
ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **วิษณุ เครืองาม**

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี

โทร 2827193 2824045

ที่ สร 0401/ว 50

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

22 พฤษภาคม 2510

เรื่อง การลงโทษข้าราชการกระทำผิดวินัย กรณีลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศ แล้วไม่เดินทาง
กลับมารับราชการภายในกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติ

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอตามรายงานของสำนักงาน ก.พ. ว่า

1. ข้าราชการที่ลาไปศึกษาวิชาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศนั้นมีระเบียบของ ก.พ. วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า ก.พ. จะเป็นผู้พิจารณาว่าจะสมควรให้ข้าราชการผู้นั้นลาไปศึกษาวิชาอะไร ภายในกำหนดเวลาเท่าใด และหากจำเป็นจะขอขยายเวลาศึกษาต่อไปอีกก็เป็นอำนาจของ ก.พ. ที่จะพิจารณาว่าสมควรอนุมัติให้ลาได้หรือไม่ ดังนั้น ในกรณีที่วันลาสิ้นสุดลงแล้ว หรือ ก.พ. ไม่อนุมัติให้ขยายเวลาศึกษาต่อไปอีก ข้าราชการผู้นั้นจะต้องเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ

2. ในชั้นแรกปรากฏว่าข้าราชการได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษามักปฏิบัติตามข้อสัญญาและระเบียบโดยเคร่งครัด ต่อมาในระยะหลัง เมื่อครบกำหนดวันเวลาแล้ว ก็มักจะหาทางหลีกเลี่ยงด้วยวิธีต่างๆ เพื่อให้ได้อยู่ศึกษาต่อ หรือหาทางทำต่อไปอีกและไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่โดยอ้างเหตุผลต่างๆ บางรายก็ไม่ยอมแจ้งเหตุขัดข้องหรือส่งข่าวให้สำนักงานผู้ดูแลนักเรียน กรม หรือกระทรวงเจ้าสังกัดทราบ แต่กลับย้ายสถานที่อยู่เสียเพื่อมิให้ติดต่อกันได้ บางรายได้อยู่เลยกำหนดเวลาที่ได้รับอนุมัติช้านาน ข้าราชการที่ไม่ยอมเดินทางกลับเหล่านี้ บางรายเจ้าสังกัดส่งลงโทษทางวินัยฐานฝ่าฝืนคำสั่ง และไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการโดยตัดเงินเดือน บางรายส่งลงโทษภาคทัณฑ์ บางรายก็ไม่ดำเนินการลงโทษทางวินัย

3. ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเช่นนี้เป็นการเสียหายแก่ราชการและระเบียบวินัยของข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง อาจทำให้เห็นเป็นการพิจารณาลงโทษของผู้บังคับบัญชา ไม่เป็นธรรม เพราะข้าราชการที่ปฏิบัติราชการอยู่ภายในประเทศ หากละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไป เกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแล้วอาจถูกลงโทษถึงไล่ออกจากราชการตามนัยมติคณะรัฐมนตรีโดยหนังสือ ที่ น.ว. 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 สำหรับกรณีข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษาวิชาต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดวัน เวลาแล้ว ไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติราชการเป็นเวลานานเป็นแรมปี แรมเดือน ก็ควรจะถือว่าเป็นการละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการเช่นเดียวกัน การถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษในกรณีเช่นนี้ เพียงตัดเงินเดือนหรือภาคทัณฑ์ เป็นการลงโทษสถานเบา จึงเป็นเหตุให้เป็นการฝ่าฝืนระเบียบวินัย และจะเป็นตัวอย่างแก่ข้าราชการรุ่นหลัง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปกครองบังคับบัญชา และระเบียบวินัยของข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง

ก.พ. จึงลงมติให้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ข้าราชการได้รับอนุมัติให้ลาไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดวันลาที่ได้รับอนุมัติแล้ว เป็นหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้นที่จะต้องเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนในทันที การที่พยายามหาทางหลีกเลี่ยงด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้อยู่ศึกษาต่อหรือหางานทำต่อไปอีก และไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากเหตุผล และมีได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด และ ก.พ. เช่นนี้ เป็นการเสียหายต่อการปกครองบังคับบัญชาและระเบียบวินัยของข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นการที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดไม่พิจารณาโทษหรือสั่งลงโทษเพียงภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือน ก็เป็นการลงโทษในสถานเบา และหลักหล่อนักอยู่มีได้เป็นไปในระดับเดียวกัน จึงสมควรที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาว่า พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และวางระเบียบการลงโทษไว้ในสถานหนักเป็นแนวเดียวกัน ทำนองเดียวกับที่คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2503 ได้ลงมติไว้ความว่า “การละทิ้งหน้าที่ราชการไปเลยเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งควรไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนผ่อนโทษลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการ การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดก็ดี ไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลง เป็นให้ออกจากราชการได้” ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอของ ก.พ. ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2510 ลงมติว่า ถ้าปรากฏว่ามีเจตนาละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรก็ให้นำมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือที่ นว. 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503 มาประกอบการพิจารณาในการสั่งลงโทษทางวินัย

จึงขอยืนยันมาเพื่อเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **มนูญ บริสุทธ์**
(นายมนูญ บริสุทธ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร 0905/ว 6

สำนักงาน ก.พ.

28 พฤษภาคม 2511

เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัย กรณีทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ
เดินทาง และเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยในการพิจารณารายงานการลงโทษข้าราชการ ที่กระทรวงทบวงกรมต่างๆ
รายงานไปยัง ก.พ. ปรากฏอยู่เสมอว่า มีข้าราชการจำนวนไม่น้อยกระทำการทุจริตเบิกเงินค่า
เบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง ในการไปราชการและเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ เป็นเหตุ
ให้เงินของทางราชการต้องสูญเสียไปเพราะเหตุนี้ปีละมีใช้น้อย แต่กระทรวงทบวงกรมมักจะ
ลงโทษต่ำกว่าระดับที่ควรอยู่เนื่องๆ ไม่เป็นไปในทางป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ก.พ.พิจารณาเห็นว่า การที่ข้าราชการทุจริตฉ้อโกงเงินของทางราชการ โดยทำการ
เบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทาง ตลอดจนเงินอื่น ในทำนองเดียวกันเป็นเท็จนี้ เป็น
ความผิดทั้งทางอาญาและผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ประพฤติตนอยู่ในความสุจริต และอาศัย
อำนาจหน้าที่ราชการ หาประโยชน์ให้แก่ตนเองตามมาตรา 75 และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
ตามมาตรา 84 (ซ) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 ความร้ายแรง
แห่งกรณีและพฤติการณ์มิได้ยิ่งหย่อนไปกว่าการทุจริตต่อหน้าที่ราชการที่มีมติคณะรัฐมนตรี
ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วน ที่ น.ว 125/2503 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2503
กำหนดให้กระรวง ทบวง กรม ถือเป็นหลักปฏิบัติควรลงโทษถึงไล่ออกจากราชการ จะปรานี
ลดหย่อนลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการเท่านั้น เหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่ใช่ว่าเหตุที่จะ
ลดหย่อนโทษลงเป็นสถานอื่นได้ แต่การลงโทษในความผิดดังกล่าวส่วนมากมักจะลงโทษกัน
เพียงตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน หรือให้ออกจากราชการ ซึ่งผู้ถูกลงโทษยังมีสิทธิได้รับ
บำเหน็จบำนาญ ส่วนทางคดีอาญาก็มิใคร่ได้ดำเนินการกัน จึงยังมีการกระทำผิดกันอยู่เนื่องๆ
ก.พ. เห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันและปราบปรามในเรื่องนี้ กระทรวงทบวงกรมต่างๆ
ควรกำชับข้าราชการในสังกัดให้สำวรในเรื่องการทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะ
เดินทาง ตลอดจนเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จฉ้อโกงเงินของรัฐเอาไปเป็นประโยชน์
ส่วนตัวไว้ และข้าราชการผู้ใดยังขึ้นกระทำผิด ก็ควรลงโทษสถานหนักทำนองเดียวกับ
ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งจะเป็นทางยับยั้งการทุจริตในเรื่องนี้ให้น้อยลงได้ทาง
หนึ่ง ก.พ. จึงลงมติให้เวียนกระทรวงทบวงกรมทราบ

จึงเรียนเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัยและเรื่องราว

ที่ นร 0201/ว 103

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม.10300

4 มิถุนายน 2528

เรื่อง การลงโทษผู้ละทิ้งหน้าที่เวรรักษาสถานที่ราชการ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว.101/2495 ลงวันที่ 18 เมษายน 2495

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2495 ให้จัดเวรรักษาราชการประจำสถานที่ราชการ ดังนี้

1. ให้กระทรวงทบวงกรม และส่วนราชการต่างๆ รวมทั้งภาค จังหวัด อำเภอ สำนักงานเทศบาลทุกแห่ง ตลอดจนองค์การของรัฐบาล จัดให้มีการรักษาราชการตลอดเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน

2. ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นหัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าขึ้นไป ผลัดเปลี่ยนกันคอยสอดส่องตรวจตราเพื่อความปลอดภัยและเพื่อให้เวรได้อยู่ประจำ ถ้าปรากฏว่าเวรละทิ้งหน้าที่ให้ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง และให้พิจารณาลงโทษอย่างน้อยให้ออกจากราชการ ถ้าปรากฏเสียหายเกิดเพราะอหังการแล้ว นอกจากจะดำเนินคดีตามกฎหมายแล้ว ให้พิจารณาโทษทางวินัยด้วย

บัดนี้ สำนักงาน ก.พ. ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาบททบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2495 ซึ่งแจ้งตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ น.ว. 101/2495 ลงวันที่ 18 เมษายน 2495 ข้อ 2 ในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษจากข้อความเดิมที่ว่า “ถ้าปรากฏว่าเวรละทิ้งหน้าที่ให้ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง และให้พิจารณาลงโทษอย่างน้อยให้ออกจากราชการ” โดยใช้ข้อความใหม่เป็น “ถ้าปรากฏว่าเวรละทิ้งหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษให้เหมาะสมกับความผิดตามความร้ายแรงแห่งกรณี” เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับบทความผิดตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 ให้เป็นการเหมาะสมต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2528 อนุมัติตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร 2812240

ที่ น.ว. 208/2496

3 กันยายน 2496

เรื่อง แนวทางลงโทษข้าราชการเล่นการพนันและเสพสุรา

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อนุสนธิหนังสือ น.ว.300/2495 ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2495 แจ่มมติคณะรัฐมนตรี ให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ กวดขันวินัยข้าราชการในเรื่องการเสพสุรา และเล่นการพนันโดยเคร่งครัด ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้ ก.พ. พิจารณาหาทางวางระเบียบ หรือข้อบังคับ ให้ข้าราชการเลิกเล่นการพนันและเสพสุราด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งบัดนี้ ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเสนอแนวทางลงโทษข้าราชการเล่นการพนัน และข้าราชการเสพสุรา มาดังต่อไปนี้

ก. เล่นการพนัน

1. การพนันประเภทที่กฎหมายห้ามขาด ถ้าข้าราชการผู้ใดเล่น ควรวางโทษถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ

2. การพนันประเภทที่กฎหมายบัญญัติว่าจะเล่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากทางการ

(ก) เล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าผู้เล่นนั้นเป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานอื่นใด ซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวงทบวงกรมวางไว้เป็นพิเศษ ให้พิจารณาโทษตามเกณฑ์ในข้อ 1 ถ้าผู้เล่นนั้นเป็นข้าราชการอื่นให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี

(ข) เล่นโดยได้รับอนุญาตแล้ว ถ้าผู้เล่นเป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานอื่นใด ซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวงทบวงกรมวางไว้เป็นพิเศษ อาจพิจารณาลงโทษตามเกณฑ์ในข้อ 1 ก็ได้ ถ้าผู้เล่นนั้นเป็นข้าราชการอื่นจะเป็นผิดต่อเมื่อปรากฏว่า ผู้นั้นหมกมุ่นต่อการพนันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่ราชการ และให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี

ข. เสพสุรา

ข้าราชการผู้ใดเสพสุรามึนเมา จนไม่สามารถครองสติได้ ซึ่งอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้พิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี ข้าราชการผู้ใดเสพหรือเมาสุรา ในกรณีต่อไปนี้ อาจถูกลงโทษสถานหนักถึงให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ เช่น

1. เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. เมาสุราเสียราชการ
3. เมาสุราในที่ชุมนุมชนจนเกิดเรื่องเสียหาย หรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม ศกนี้ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่ ก.พ. เสนอ และให้ถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อได้สั่งให้ข้าราชการในสังกัดถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ชำนานัญอักษร

(หลวงชำนานัญอักษร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ น.ว. 12/2498

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

14 มกราคม 2498

เรื่อง ห้ามข้าราชการและพนักงานขององค์การรัฐบาลเล่นการลงแซร์

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยกระทรวงการคลังเสนอว่าการหาผลประโยชน์โดยวิธีการที่เรียกกันว่า “ลงแซร์, เล่นแซร์, ประมูลแซร์, เปี้ยแซร์” หรือเรียกอย่างอื่นก็ตาม อันมีทำนองว่า คนหมู่หนึ่งเข้ากันจัดเป็นวงหนึ่ง ออกเงินเป็นรายเดือนๆ คนละเท่าๆ กันรวมเข้าเป็นกองทุนกลาง แล้วผลัดกันชักกองทุนนั้นไปใช้สอยโดยเสียดอกเบี้ย ถือลำดับตามที่ใครจะเป็นผู้ประมูล ให้ดอกเบี้ยเป็นอัตราสูงสุดประจำเดือน (หรือระยะเวลาหนึ่งๆ) นั้น บัดนี้ มีข้าราชการและพนักงานขององค์การรัฐบาลนิยมแพร่หลายกันขึ้นอีก การที่ข้าราชการไปร่วมวิธีการเช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดหนี้สินขึ้นได้ เพราะได้ใช้เงินเดือนไปลงทุน และเมื่อประมูลดอกเบี้ยสูงเพื่อให้ได้เงินไปใช้สอยแล้วในเดือนต่อไป ก็ย่อมจะขาดแคลนเงินสำหรับใช้สอย อันจะก่อให้เกิดคอรัปชั่นขึ้นได้ง่าย จึงเห็นควรห้ามข้าราชการและพนักงานขององค์การรัฐบาลเล่นการลงแซร์เสีย โดยปฏิบัติดังนี้ สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้เล่นร่วมนั้น ควรห้ามทันที ส่วนที่เล่นร่วมอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้มาจดทะเบียนและแจ้งกำหนดเวลาที่จะเสร็จสิ้น การเล่นร่วมของวงหนึ่งๆ ไว้ เมื่อถึงกำหนดที่รับจดทะเบียนไว้ก็ให้ยุติโดยเด็ดขาด จึงเสนอไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 5 มกราคม ศกนี้ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้ปฏิบัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงขอยืนยันมาเพื่อสั่งและถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ได้แจ้งให้ผู้ว่าราชการภาค และผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ชำนาญอักษร

(หลวงชำนาญอักษร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

กองกลาง

ที่ น.ว. 280/2498

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

29 ธันวาคม 2498

เรื่อง การปราบปรามข้าราชการเล่นการพนันสลากกินรวบ

เรียน (เวียนกระทรวงมหาดไทย)

ด้วยกระทรวงมหาดไทยเสนอว่า ที่ประชุมกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาถึงเรื่องการแก้ไข ป้องกัน ปราบปรามการเล่นการพนันสลากกินรวบ ซึ่งกรมตำรวจเสนอว่าในขณะนี้การเล่นสลากกินรวบ ยังไม่หมดสิ้นไป สมควรที่จะดำเนินการปราบปรามโดยเด็ดขาด สาเหตุต่างๆ ที่ทำให้การปราบปรามไม่ใคร่ได้ผลมีหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ เจ้าพนักงานบางคนมีส่วนได้เสียร่วมในการนี้ด้วย ซึ่งจำเป็นจะต้องปราบปรามโดยเด็ดขาด ในส่วนการปราบปรามข้าราชการเล่นการพนันสลากกินรวบ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยนั้น ที่ประชุมกระทรวงมหาดไทย มีมติเห็นชอบในหลักการตามที่กรมตำรวจเสนอว่า การพนันประเภทนี้มีผู้นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลาย ตลอดจนพ่อค้าประชาชน และข้าราชการบางแห่งถึงกับมีการซื้อขายเลขสลากกันในสถานที่ราชการในด้านการปราบปรามนั้นถ้าหากยังมีข้าราชการเข้าเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ไม่ว่าเจ้ามือผู้เดินขาย หรือผู้เล่นก็ตามย่อมเป็นการยากที่จะทำการปราบปรามการเล่นประเภทนี้ให้หมดสิ้นไปได้ จึงเห็นว่าควรพิจารณาลงโทษข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพนันประเภทนี้ในสถานหนัก กล่าวคือ ให้เจ้าพนักงานฝ่ายปราบปรามดำเนินคดีแก่ข้าราชการผู้นั้นอย่างจริงจังโดยไม่ต้องเห็นแก่หน้าผู้ใด หากพยานหลักฐานในทางคดีไม่พอพ้องแต่มีเหตุผลน่าเชื่อว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเจ้ามือ ผู้เดินขาย หรือผู้เล่นก็ตาม ให้พิจารณาลงโทษทางการปกครองแก่ข้าราชการผู้นั้นโดยอย่างน้อยก็ต้องให้ออกจากราชการไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม ศกนี้ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ให้ดำเนินการปราบปรามข้าราชการเล่นการพนันสลากกินรวบเป็นการทั่วไปโดยเคร่งครัด และให้กรมตรวจราชการแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการตามมตินี้ต่อไป

จึงขอเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ชำนานุกฤษ

(หลวงชำนานุกฤษ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร

กองกลาง

บรรณานุกรม

- กฎ ก.พ. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2540) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535.
- กองวินัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. คู่มือการดำเนินการทางวินัย. ม.ป.ท. ม.ป.ป.
- เข็มชัย ชุติวงศ์. คำอธิบาย กฎหมายลักษณะพยาน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : นิติบรรณาการ, 2538.
- จำนงค์ ทรงฤกษ์. คู่มือปฏิบัติ: การสอบสวน การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนสามัญ และข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2534.
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535.
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2507.
- ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537.
- สำนักเสริมสร้างวินัย และรักษาระบบคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. ตอบข้อหารือเกี่ยวกับวินัยข้าราชการพลเรือน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และ 2535. กรุงเทพฯ : ประชาชน, 2540.
- สำนักเสริมสร้างวินัย และรักษาระบบคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. แนวทางการลงโทษ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต, 2536.
- สุรพันธ์ อรัญนาถ. วินัยข้าราชการพลเรือน และการดำเนินการสอบสวนทางวินัย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2539.